Орган Руського Народного Союза в Америці

СВОБОДА

В лучності сила!

SWOBODA

Рік XVII. Ню Иорк, Четвер, 9-го Грудня 1909. Число 48 Vol. XVII New York, N. Y. Thursday, December 9, 1909. No. 48

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет Р. Н. С. за місяць Падолист 1909

Розхід за місяць Падолист с. р. е: За померших членів або їх жени і за випадки калїцтва.

Від.	10.	Варіян Павло, ум. 8.10, 1909.	$1000.00
,,	53.	Гохман Франц, ум. 25.10, '09.	1000.00
,,	208.	Габор Михаїл, ум. 31.10, '9.	1000.00
,,	46.	Свистович Василь, ум. 4.11, '09.	900.00
,,	222.	Боівка Гриць, ум. 5.11, '09.	500.00
,,	203.	Савіцкий Ник. ум. 7.11, '09.	500.00
,,	1.	Клєбан Мих. ум. 6.11, '09.	1000.00
,,	42.	Мощар Дом. ж. Ник. ум. 4.11, '09.	400.00
,,	58.	Дзюба Кат. ж. Юрія, ум. 15.10, '09.	400.00
,,	133.	Галушка Кат. ж. Іоана, 5.11, '09.	400.00
,,	92.	Ільчук Григорій, утрала обох ніг	1000.00
,,	132.	Ванчак Йосиф, утрата руки	200.00
,,	154.	Демко Іван (стар.) утрата ока	200.00
,,	62.	Бодак Дионїзій, утрата ноги	200.00
,,	81.	Пашкевич Френк, нев. хоробу	100.00
,,	104.	Шкирпан Гнат, ,, ,,	100.00
,,	85.	Романюк Мих. ,, ,,	100.00

Виплачено запомоги на суму	$9.000.00
Платня головних урядників за Падолист	190.00
Адміністрація Союза за Падолист	127.53
Друк. ,,Свобода" за друки для Р. Н. С.	446.07
Весь розхід виносить	$9,763.60

Розмет платить 10,598 членів на ціле посмертне (кождий по 86 цнт.) і 1517 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.)

Крім того кождий член платить за орґан ,,Р. Н. Союза" по 10 центів, на Резервовий Фонд по 2 центи, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Член на ціле посмертне платить 1.00 дол. а на половину посмертного 57 центів.

А. Шаршонь, гол. касієр. *С. Ядловский, гол. секр*

Дм. Капітула, гол. предсід.

Відозва
до всїх П. Т. Членів і членкинь Р. Н. Союза в Америці.

Головна Конвенція в Філядельфії, Па., ухвалила і припоручила Головному Урядови Р. Н. Союза запровадити осібне діловодство що до малолітних членів нашої орґанізації, т. зв. ,,Руський Молодечий Союз". З касового звіту, поміщеного в 45 ч. ,,Свободи" бачимо, що сей Молодечий Союз розпоряджає квотою: $5,691.71. Коли возьмемо під розвагу сю обставину, що Материний Союз числить 258 відділів і виказує ся капіталом в сумі $54,117.30 — то прийдемо до недуже веселого заключеня: що каса Молодечого Союза вельми ще скромненька. З сього зіставленя видно, що наша старша суспільність не опікує ся як слід молодим поколїнєм, що занедбує свої обовязки супроти тих, котрі становлять нашу будучність.

Я не буду розводити ся тут над обовязками батьків зглядом дітий, над повинностю старших зглядом молодших. Я тілько зі становища свого уряду почуваю ся до обовязку звернути увагу всїх компетентних чинників, що ми замало піклуємо ся нашими рідними дітьми, що замало дбаємо про будучу долю нашої Американської Руси.

Місячна вкладка до ,,Молодечого Союза" виносить 25 центів. Чи се може за богато? Алеж за того мізерного кводра дає наша Орґанізація два рази більше посмертне, ніж яка небудь Insurance Company! Коли ще возмемо під розвагу, що гуртувати дітвору в одноцільне Товариство, в одну національну родину, се навіть патріотичний обовязок тямучих людий, — то як нам пояснити байдужність нашого загалу до такої жизненної справи? Або ми не вміємо розумно рахувати, або не любимо своїх рідних дітий і свого рідного народу. Чомуж ми такі нещесливі? От коли-б так кождий відділ Р. Н. Союза придбав тільки одного малолітного члена, а вже Молодечий Союз побільшив би ся відразу о 258 нових членів! А чи се так тяжко? Чи деякі наші відділи не могли би вишукати легко по кілька або й по кільканайцять членів до діточої Орґанізації?

Ми Русини могли би зробити немало добра для рідної справи, коли-б так у нас — даруйте за сьмілість — трошки доброї волї і дрібку терпеливости та витревалости.

Що-б заохотити наших людий до приєднуваня нових членів для Руського Молодечого Союза", що-б хоч в малій части винагородити їх труди, ми, Головні Урядники Р. Н. Союза, призначуємо на се три нагороди: $15.00 дол., $10.00 і $5.00 дол. Хто з наших славних Союзовців в протягу трох місяців: децембра, януара і фебруара придбає для Молодечого Союза найбільше число членів, дістане першу нагороду: $15.00 дол., другий з ряду що-до великости числа придбаних членів получить $10.00 дол., а третий $5.00 дол. Братя і Сестри! До діла! Не забувайте що конкурс замикає ся з днем 28. фебруара (лютого) 1910 р. Кому з Вас пощастить ся дістати сї нагороди у свої руки?

Високопреподобних Отців Духовних прошу горячо на отсім місці, що-б зволили ласкаво обяснити своїм прихожанам моральні і матеріяльні цїли отсего конкурсу і заохотили батьків та материй до вписуваня своїх діточок до ,,Руского Молодечого Союза". Не меньше прошу о сю прислугу всїх П. Т. Урядників Місцевих відділів Р. Н. Союза і всїх добромислячих людий, що бажають добра своїй рідній справі. Помагай Боже всїм трудівникам на ниві народного відродженя.

А. Шаршонь,
Головний Касієр Р. Н. С.

Оголошене

Отсим подає ся до загальної відомости, що Брацтво сьв. Ілії Пророка, від. 40 Р. Н. Союза, зістало виключене з Орґанізації Р. Н. Союза, за переступлене § 247 і 251. Стат. Р. Н. Союза.

McAdoo, Pa., Нов. 24. 1909 р.

Д. Капітула, предс. Тео. Лабовський, секр.

Наша кольонїзація.

Статя п. Кирилюка про Мексик заслугує на увагу і не повинна прогомонїти безслїдно. Справа се не такого рода, щоб над нею з легким серцем і байдужно перейти до порядку денного. Вже і давнійше говорено у нас богато про потребу кольоній, але якось не складалось. Нинї надає ся спосібність і то відай несогірша, тож варто над сим ділом добре подумати, а роздумавши, братись жваво до роботи, щоби Русин не був все пізний.

Отож поперед всего поставмо запит: Чи треба нам тут в Середній Америці своїх кольоній? Мабуть нема такого, що відповівби, що не треба. Їх треба під кождим взглядом так національним як і економічним. І так що до національного боку, то як кожда иньша, так і наша нація найліпше може удержатись і принести користь для загалу лише при помочи кольоній. На кольонїях жиє нарід в компактних масах, звязаний цїпко народними традиціями, звичаями, привязаний до землї, тож не дасть ся так скоро винародовити, як в промислових центрах, де його заливає чужий елємент. Кольонії, то пункт опору, се національні твердинї, в яких зберігаєсь характер і індівідуальність кождої нації поза межами своєї вітчини.

Маємо вправдї наші кольонії в Канадї і Бразилії, але вони за далеко і так положені, що не маємо з ними ніякого тіснїйшого контакту і вони доповняють ся виключно еміґрантами просто з рідного краю. А тимчасом тут, в Злучених Державах, де найбільша сила нашого народа нема до нинї місця, деби сконцентрувати масову кольонїзацію і сотворити нову вітчину. За то трафляє ся Мексик. Вправдї країна се нам ще не знана, але не шкодило-б розглянути ся, а то тим більше, коли — єсли се правда, — правительство мексиканське готове заплатити кошта подорожи делеґатам, що мали-би оглянути тоту обіцяну землю.

Чомуж-би не спробувати і післати туда компетентних людий, аби на місци розглянули країну.

Воно не за морями. а на граници Злучених Держав, а вже саме положенє ґеоґрафічне вказує, що там може бути щось придатного.

Але не лише з боку національного кольонії нам потрібні, вони ще більше користні економічно. Наш нарід працює тут в Злучених Державах в найбільшій части в заводах промислових. Але хлїб се не конче певний. Нинї робота йде повною силою пари, а завтра все штапує і робітники без роботи, без гроша могуть опинити ся на вулици та пухнути з голоду.

Фарми того не знають. Їх безробітє не гризе бо мають землю, котра їх кормить. Хотьби і як велика економічна кріза настала (а вона все можлива в будучности) то фармери не відчувають сего так дїткливо, як фабричні робітники. Малий взір економічної крізи мали ми тут вже недавно, а може прийти ще гірше. Тому яка би то користь була для фабричного робітника, якби вони мали недалєко своїх братів, краянів приятелів на богатих фармах, котрі-би безробітних через лиху годину приняли до себе, дали роботу і поміч взагалї. Одним словом, між фабричними містами а нашими кольонїями витворили-би ся взаїмні зносини і виміна гадок, бо се буде один і той сам нарід, лише в відмінних обставинах житя. Навкучить ся кому з фабричних робітників робота в шапі, то напише до краянів в Мексику аби йому виглядали фарму а тоті радо приймуть нового товариша. А знов схоче який фармер закоштувати фабричної роботи то йому краяни найдуть роботу тут, у нас.

Отсе мої гадки, які подаю під дальшу розвагу, але заразом йду крэк вперед, щоби подати щось конкретного, і пропоную, щоби Русько-Народний Союз взяв акцію в свої руки. Се наша поважна і сильна Орґанізація, найбільше покликана взяти ся за діло кольонїзації.

Рівночасно запрошую до дискусії людий компетентних, так аґрономів як і подібних менї практичних рільних ґосподарів, щоби забрали в ,,Свободі" голос в порушеній квестії.

Знаю, що суть тут в Америці тепер многі товариші, — сьвященики добре обзнакомлені з рільничою ґосподаркою, а деякі навіть взірцеві аґрономи. Тож возьмім ся спільно до дїла і розвиваймо гадки, які стали на поряку дневнім. Самий анонс в ,,Свободі" не вистане. Тут треба глубоко обдуманої, пляновоі акції. Правда, трохи за пізно, але лїпше пізно як нїколи. Берім ся за роботу а може з тої муки буде хлїб.

о. Іван Велигорський.

Богдан Хмельницький
український Гетьман.

Битва під Берестечком.

(Дальше.)

Довідавшись про те, брацлавський полковник Нечай рушив проти Поляків під Бор з 3 тисячами козаків. Потоцький післав до него післанців, спитати, на що він виступив. Нечай звелів повішати післанців і став в містечку Красному. Настали мясниці. Козаки почали гуляти. Нечай поставив Шпаченка з сторожею в Ворошилівці. Поляки довідалися, що козаки пють та гуляють. На пущенє, в неділю Нечай гуляв на хрестинах. Козаки ждали Ляхів і говорили йому: ,,Ей, пане Нечаю! держи коника в сідлї, а шаблю під опанчею". ,,В мене є Шпак, добрий хлопець. Він менї подасть звістку", відказав Нечай сидячи з кумою за столом.

Козаки, за прикладом полковника, почали піячити. Тим часом Калиновський взяв два віддїли Нїмців і польску кінницю, напав на Шпаченка, вирізав усю сторожу до остатного чоловіка. Настала ніч. В Красному нїхто й не гадав про Поляків. О півночи польске військо напало на Красне, вирізало пяну сторожу коло воріт, і отретій годинї в ночи ввійшло в містечко. Собаки а переляку загавкали й завили. Люди прокинулись і вдарили на тривогу. ,,Утікаймо, Нечаю! Ляхи в місті!" кричали козаки. ,,Що-б козак Нечай утїкав! як можна свою козацьку славу ногами топтати! Давай, Джуро швидше коня! Виріжемо всїх Ляхів до одного!" крикнув Нечай і вискочив на свого буланого, навіть не осїдланого. Козаки на улиці вже різались з Ляхами.

— ,,О, та до сина-ж вражих Ляхів! Ану, хлопцї, биймо їх, як курей, крикнув Нечай! кинув ся на Ляхів і вибив хоругву з рук хорунжого. Козаки сїкли Поляків, як капусту, люди стріляли на їх з дахів хат. На улиці лилась кров річками. Поляки подались і втїкали за браму Коли се поза козаками блиснув огонь, вдарили з рушниць; то був загін польської шляхти. Шляхта набігла з другого боку в містечко і запалила хати. Знов псчала ся битва. Постріляний, порубаний Нечай боронив ся шаблею. Козаки взяли його і оступились в замок. Нечай умер і перед смертю просив передати поклін матері. Так помер Нечай, приятель Хмельницького, та ще більший приятель народа. Він може лучше від Хмельницького розумів діло в тодішній Україні, обстоював за нарід і нїколи від него не оступав ся.

Калиновський тимчасом почав по гайдамацьки плюндрувати українські села й городи, напав на Мурасву на Шаргород, а потім пішов на Ямпіль. В Ямполї зібрав ся ярмарок. Наїхало багато крамарів з України, з Молдавії, з Венгрії. Пішла чутка, що Тиміш Хмельницький буде там справляти своє весїлє, і купцї понаносили багато вина.

Тільки що крамарі ранком почали розкладати свій крам, як посипалось в город польське військо. Задзвонили в дзвони. Люди кинулись до зброї, але Поляки вже різали людий, палили хати, грабили крам, крамарі й покупнї кинулись втїкати через міст; міст завалив ся й люди посипались в річку. Польські гайдамаки вирізали десять тисяч народа до останнього чоловіка, не оставили й дітей. Звідти Поляки пішли на Виницю. Винницький полковник, сьміливий Богун, пімстив ся над Ляхами за Нечая. Він вийшов проти їх і зараз подав ся в зад, козаки почали нїби втїкати і заперлись в монастирі за річкою Бугом. Але тої ночи Богун звелїв порубати лїд на річцї, а як на водї став ранком тонкий лїд, він звелїв потрусити по леду соломою. Поляки гаразд не роздивившись, рушили з цїлим військом на лїд, котрий заломав ся, а вони потонули в Бузї. Втопив ся і Юрій, брат Кисїлів, втопилось і богато польських панів. Калиновський мало не сказив ся та конче хотїв взяти Богуна. Він став кругом Винниці з військом і стояв кілька день. Аж тут прибіг пан Лянськоронський з військом, утїкаючи від козаків. За ним гнав ся уманський полковник Глуч. На Поляків напав такий переляк, як під Пилявою. Вони покидали всї вози з добром награбленим в Ямполї і кинулись утїкати. Козаки гнали за ними до Бога, побили тисячу панів, і відібрали їм все добро, так, що вони на Великдень під Камянцем їли не паску, а сухарі без соли та ще й по половині з лободою.

В той час король дав приказ, щоб посполите рушенє було готове і що-б пани виступали на Волинь під Косцянтинів. Король найняв дуже добре німецьке військо. В місяцю маю, Ян Казимір виїхав до Люблина. До нього прибувало з усіх сторін польське військо. Замість Косцянтинова король поставив свій обоз під Сокалем. Він дав приказ, що-б до його поспішали польські гетьмани, Потоцький та Калиновський з Поділя.

Хмельницький виступив і собі з козаками. До його прибув з Греції коринтський митрополит Йосиф і привіз йому від царєградського патріярха меч посьвячений самим патріярхом на Христовому гробі в Єрусалимі, і частку мощів. — З ним приїхав і архієрей з Назарета, Гавриїл, і кількох черцїв з гори Афтона. Йосиф благословив козацьке військо і покропив сьвяченою водою, та навіть сам поїхав з козаками на війну.

Довідавши ся, що Потоцький рушив з Поділя під Сокаль до королївського обозу, Хмельницький післав сорок тисяч козаків з Джеджаликом навперейми. Джеджалик опізнив ся і не застав Потоцького під Камянцем. Козаки настигли Поляків аж на річцї Сереті, одначе Поляки відбились і пристали до королївського війська. Хмельницький вже доходив до Тернополя, але довідавшись, що Джеджалик пропустив Поляків, вернув ся і став під Збаражом де дожидав хана з ордою. Він бояв ся сам йти на короля. В його було небогато війська. Селяни не йняли вже віри Хмельницькому за те, що він видав їх панам і сходились з такою охотою, як під Збаражем і Зборовом. Були й козаки, що готові були на зраду Хмельницькому. Сам хан йшов по приказу турецького султана з великою неохотою і не дуже спішив ся.

Тим часом пани побачили, що під Сокалем ставати табором недобре і радили королеви рушити під Берестечко, де було рівно, де була добра вода і добра паша на луках. Пятого липня рушило польське військо, ішло помаленько по бологяному Полїсю і дуже розтягало ся. Хмельницькому дуже було вигідно в той час напасти на короля, та він усе ждав Татар. Польске військо перейшло річку Стир і стало на рівнинї під Берестечком. В той час прибув до Хмельницького хан з Татарами. Татари були лихі на Хмельницького, між їх старшиною були навіть його вороги. Хмельницький рушив під Берестечко і зачіпив по дорозї Ярему Вишневецького, що стояв з своїм військом осібно від короля.

Вечером, вісїмнайцятого липня Поляки вглядїли, що на полї зачорнїла купа людий; то наступав перший татарський загін. Татари викликали Поляків на герць, кричали й лаяли й дражнили їх. Поляки почали вискакувати на битву. Татари примітили, що перший вбитий Татарин впав в землю головою не до польського обозу, а до татарського; то був для Татар поганий знак; вони не ждали для себе добра з тої війни. Цїлу ніч Поляки не злазили з коней і ждали козацького війська. Другого дня, як тільки зійшло сонце, Поляки взлядїли неначе громові хмари, що їх жене буря: то були козаки в чорних свитах. Вони стали обозом пять верстов від польского табору над річкою Пляшовою. За ними прийшли й Татари. Король держав на поготові кілька полків. Коли се десять тисяч Татар і козаків полетїло на польське військо, вони приступали на те місце, де стояли пани з посполитого рушеня, що з роду і в очи не бачили війни. Пани кинулись втїкати. Король післав кілька полків. Побивши ся і покинувши двіста трупів, вороги розійшли ся. В той час хан стояв на горбі і роздивляв ся кріз далековид на польське військо, і злякав ся, що його так богато. Він покликав своїх старших і починав радити ся, чи не покинути їм Хмельницького і не помирити ся з королем. Хмельницький побіг до хана і почав його просити і вговорювати: ,,Як ти менї завтра не побєш Поляків, то я завтра сам тебе відведу до короля", сказав йому хан.

Хмельницький не журив ся. Вернувши від хана, він пішов вже смерком оглядати польський обоз і наглядїв, що коло самої Стирі стоїть мало сторожі. — Там стояло німецьке військо. О півночи Богдан вибрав загін сьміливих козаків, звелїв їм переплисти річку і напасти на військо. Нїмцї спали, як мертві. Козаки підкрали ся до них і почали колоти сонних. Один Нїмець вмираючи дуже хропів, се почув один гарматний, прокинув ся і випалив з гармати. Все польське військо прокинуло ся і підняло ся. Козаки кинули ся в річку і повтїкали. Від того часу Поляки вже не спали. Як тільки почало на сьвіт благословити ся, король звелїв готувати ся на битву. Він розділив все військо на три части, сам став по серединї, на правому крилї поставив гетьмана Потоцького, а на лївому Калиновського. В серединї поперед усего війська стояли гармати. — Польське військо розлягло ся від Стирі і доходило до лїса. Всего польського війська було триста тисяч. Всї пани зійшли ся ратувати Польщу, тільки ксьондзи, жінки, дїти та діди зістали ся дома.

Хмельницький розділив своє військо на дві половинї, на козаків і на Татар. Татари стали півмісяцем, котрого ріжки закручувались назад. Поперед війська стояв козацький табор з возів у три ряди скованих ланцюхами. Він мав чотири угли, і серед того обоза стояло рядами піше військо. Козаків з усїма селянами, котрих було богато в козацькому війську, було не більше сто тисяч. Хан привів сто тисяч Татар. Король мав більше війська від Хмельницького. Хан скоса поглядав на козаків, ще й до того в Хмельницького обозї було богато козацької старшини, готової на зраду козакам.

(Дальше буде.)

Поклик!

Братя Русини з Рогатинського і Бережанського повіту!

В 45 ч. ,,Свободи" читалисьте відозву Русинів з Рогатинщини, замешкалих в околици Pittsburg-а в справі української гімназії в Рогатинї.

Скрентонцї не хотячи остати по заді своїх братів, та маючи рівнож охоту помочи своїм братям в Галичині, зійшли ся на нараду і вибрали Комітет, котрий має заняти ся збиранєм жертв на згадану цїль. До Комітету увійшли: Вп. о. Пристай, Григорій Мрикало, Стефан Чулїй, Максим Глух і Н. Камінський.

Кождому відомо як важною справою в житю народа суть рідні школи. Зі шкіл пливе житє народне, зі нкіл виходить та оживляюча струя, котра єсть живчиком народного житя. Має якийсь нарід рідні школи — то запевнене і його існованє. Не має — він осуджений на винародовленє.

Се знають дуже добре наші старо-краєві патріоти як і наші вороги. Кождому з Вас знано, як тяжко Русинам здобути було у Ляхів хоть одну свою школу давнїйше а тепер ще тяжше приходить по смерти кровопійця руського народу, Потоцького.

Русини з Рогатиньщини і околиці не могучи дочекатись від краю ґімназії, заснували власними силами приватну українську ґімназію. На удержанє її треба великої суми, а щоби ся ґімназія перейшла на кошт уряду і надії нема. Школу сю мусять підперти та удержати самі Русини своїми грішми, бо інакше запропастить ся 166 дїтий, котрі учащають до ньої.

Дорогі Братя! Дїти учащаючі до Рогатиньскої ґімназії, се дїти виключно селян, та бідних зарібників. Родичі не суть в станї дати їм удержанє. Поможіть їм хотьби найменьшими датками. Ви знаєте, як то прикро витягати руку по поміч. Перед Вами стоїть більш півтораста Українських сільських дїтий тай кличе: ,,Братчику! поможи нам видобутись з темноти, з рабства, з неволї а клянемось, що за сю поміч зложимо серця свої на жертівник України та і душу свою віддамо за тих, котрі нам помогли".

Не відтручайтеж братя маленької руки дитячої, котра просить о поміч. Поможіть тим, котрим і спаситель наш всегда помагав і помагає.

Ласкаві датки від Українцїв зі Скрентон і околиці просить ся слати на адресу: Rev. Alex Prystay 419 N. 7th Str., Scranton, Pa. Чеки і моні-ордери просить ся писати на імя касиера Комітету — Frank Mrykalo, Scranton, Pa.

Комітет.

З Перт Амбой, Н. Дж.

Будучи дня 23-го с. м. в Перт Амбой, мав я нагоду бути там на представленю штуки ,,Мужики Аристократи", яку відограв кружок аматорів на дохід місцевої Руської галицької Церкви Успенія Пр. Д. М. — Признаю ся, я не сподївав ся бачити щось подібного в Перт Амбой. Завдяки трафній обсадї роль і знаменитій режисерії штука випала як найкрасше. Між всїми пальму першеньства здобула собі Когутовичова (п. Зволїнська), котра свою ролю відограла з такою зрозумілостю річи і з таким артизмом, що за се можнаб ю назвати правдивою перлою або звіздою між силами аматорськими в Америці взагалї.

Друге місце заняв п. Крицький в роли Мартинка, який дуже гарно віддав свою ролю і своїм захованєм на сценї робив дуже миле вражінє.

Панна Ваверчак і пані Романко обі грали добре і видно було, що досконало знали свою ролю, лиш коби п-на Ваверчак мала була при сьпіві голос трохи чистїйший.

Панове: п. дякоучитель Лаврів в роли фельдфебля, п. Бажан в роли Панька, п. Степась в роли Осипа вивязали ся як мож найкрасше.

Ролю жида грав п. Кукурудза. Був се собі типовий рудий сільський і дуже підступний жидок, якого сотворив п. Кукурудза. П. Кукурудза має спеціяльний дар до подібних роль, лиш в декотрих місцях, хотячи удати жарґон жидівський говорив трохи за скоро. Загально однак вивязав ся дуже добре.

Зі сьпівів сольових найкрасше випав сьпів п. Лаврова, який з великим чувством відсьпівав пісню фельдфебля.

Слабше троха випала роля Стефанка (п. Левків).

Окрасою представленя був послїдний хор ,,Шановні панови і панї". Хорсей на спеціяльну арію випав в супроводї музики дуже імпонуючо — і лишив знамените вражінє. — Взагалї беручи вечер сей пройшов дуже мило і останє певно на довго в памяти всїх, ща були на нїм присутні.

Вкінци піднести належить, що мене чужого, — признаю ся, дуже здивувало, що публика перт-амбойська, котра заповнила собою галю битком по береги, заховала ся підчас представленя надзвичайно спокійно і прикладно, як рідко де трафляло ся менї се бачити по наших представленях американських.

Сих кілька слів уважав я за обовязок написати, аби нагородити працю аматорів і заохотити їх до нової працї і покласти за добрий примір для інших.

У.

З Ню Брітейн, Конн.

Здавало ся, що довголітний неспокій, борба за своїм і розмаїті нещастя, котрі в остатних часах зависли чорною хмарою, над малою громадою Русинів в Ню Брітейн, Конн. — знищать нас на порох! Минав рік за роком, день за днем — а борбі не було кінця. Розписувались богато, богато москвофільські часописи, та брехали кілько лишень самі хотіли, — а тепер, коли вже у нас спокій та гаразд, жадна з тих брехливих шмат, не відізвесь ані словечком, будьто-би вже змели всїх Русинів з поверхні Ню-Брітанської землі. — Замовкли, мов-би вже нас на сьвіті не було. Ми на жаль наших ворогів еще жиємо, а жиємо житєм новим; ми не упали на духу, а противно борба взміцнила нас в одну непохитиму громаду, і зродила в нас житє. Не богато нас, що правда бо заледво 80 родин, а мало що більше самотних, але спільними силами дійшлисьмо до того — що в самій середині міста закупилисьмо дуже красну конерову льоту за $2.300 і з початком весни слїдуючого року, думаємо приступити до будови власного свого Божого дому і школи.

Маєток сей ми віддали в покровительство Пренепорочного Зачатя Преч. Діви Марії, і переписали в правну опіку нашому Преосьвященному Епископови С. С. Ортиньскому і Його правним наслідникам.

Комітет:

о Р. Залїтач.
Стефан Распан М. предс,
Ілько Ґеґент, кас.
Іван Париляк, Фін секр,
Юрко Зень, секр. рек.

Допись.

Дещо зі Скрентон, Па.

Члени Читальні ім. Мирослава Січиньского відограли в місяцю падолисті 2 штуки театральні, а то дня 6-го „Пан писар" а дня 21-го: „Іцько сват". Нарід потішив ся та набавив ся старокраєвими Іцьками-шахраями" та писарами-дерунами, тай полинув гадкою там, за сине море, до бідної Галичини. Як раз ту хвилю використав Вп. о. Ол. Пристай, бо по представленю „Іцька свата" промовив він до людий на тему просьвіти, завзиваючи до складок на приватні руські ґімназії в Галичині. По промові пішов Вп. о. Пристай з панею Антоніною Ґнус поміж гостий і зібрали на приватну русько-українську ґімнаґію в Рогатині $19.00. На ту суму зложили ся слїдуючі жертводавці:

Михайло Югас $2.00; по $1.00: О. Ів. Сандецкий з Олифанту, Іван Зубаль і Юлія Ковальчук; Василь Булик 55 цт.; по 50 цт.: Мих. Волощук, Катерина Боровик, Павло Байко, Едвард Палевич, Сенько Дзюс, Чолїй Стефан і Йос. Заноточний; по 30 цнт.: Марія Дутчак і Ів. Цицик; по 25 цт.: Ів. Трач, Ілько Гришко, Іван Дутчак, Вас. Гришко, Гринь Білоус, Василь Плїшко, Мих. Піндзьола, Кузів Марія, Юлія Музичка, Павлина Нишка, Ст. Бойко, Денис Опаля, Гр. Василик, Мих. Нїєсвич, Федь Сідельник, Вас. Стельмах, Мих. Камінський, Федір Югас, Басараб, Бурдяк Мик., Дорка Головчак і Андрей Моровий. Решту зложили дрібними датками.

Читальня доложила $1.65, за що вислано до Краєвого Союза Кредитового у Львові на книжочку 7000, рівних 100 корон.

На днях завязав ся тут Комітет до збираня жертв на приватні українські гімназії в Галичині, до котрого увійшли: Гр. Мрикало, Макс. Ґлух, Стеф. Чолїй і Мих. Камінський і є надія, що ті люди, як енергічні патріоти, зберуть поважну суму на ту сьвяту ціль.

Тутешні парохіяни церкви сьв. Володимира зложили підчас акафисту читаного о. Пристайом $4.90 на бідних сиріт і вдовиць по погибших майнерах в Cherry, Ill.

Житє Русинів в Скрентон, хотяй помалу але все розвиває ся культурно: д. Кирилюк взяв ся остро до анальфабетів і хоче всїх винищити, т. є. научити їх письма, та на жаль не всї ще ідуть під його команду, бо волять по салунах „пулї" грати, як учити ся письма, але ті що ходять пильно на науку, за 2 місяці вже читають з книжок і пишуть самі листи до краю, хотяй вже старші на роки. Маємо тут кілька руських бизнесїстів і фаховців, так що Скрентонські Русини як би хотїли тоби могли цїлком обійти ся без чужинців. Заслугує на увагу ґросерня п. Крайківського, бучерня п. Югаса і готель п. Зубаля. З фаховців суть такі: Василь Ґруцеляк будівничий, Василь Ґнус столяр (карпентер), Михайло Роздїльський маляр-артист., Др. В. Мачульський лїкар, Василь Романів кравець, Ед. Палєвич кравець; єсть також руська книгарня і друкарня та посилка гроший до краю п. Василя Гришка. Словом Русь-Україна в Скрентон зачинає зростати і хотяй не забракло між нею ріжних відтїнків релїгійних, але всї почувають ся Українцями — москвофільство не має тут місця, а правдиві Москалї респектують Українців а бридять ся галицькими кацапами.

Кореспондент.

З цїлого сьвіта.

Поміж австрійським а російським президентами міністрів веде ся від якогось часу жива полеміка в справі наступившої минувшого року анексії Босни і Герцеґовини до Австрії. Як звісно, австр. през. міністрів при анектованю сих країв покликав ся на тайну умову, яка мала існувати між Австрією і Росією, а після якої Росія заздалегідь згодила ся на все, лишаючи Австрії вільну руку.

З сего приводу стверджує петербурська аґенція, що вісти дневників які про сю справу договору широко розписують ся, полягають на зовсїм хибній інтерпретації тайної умови, яку петербурський кабінет вислав 19. січня 1908 р. до віденського кабінету. Є она лише частиною довірочної виміни нот між обома кабінетами, а мимо сего дістала ся до публичного відома. Займає ся ріжними питаннями, а між иншими порушено там також справу Босни і Герцоговини та Новобазарського санджаку, але лише тому, що ті справи відносили ся до попередних умов між Росією а Австро-Угорщиною. Оправдивім значіню сего акту можна судити лише пізнавши зовсїм цїлу тайну умову. В ноті з 9. червня 1908 заявив петербурський кабінет готовість до приязних переговорів о тих можливостях, але рівночасно заявив ся рішучо за удержанєм status quo, а не меньше рішучо зазначив своє незмінне становище в справі Босни, Герцоговини і Новобазарського санджаку. Піднїс іменно, що ся справа має европейський характер і не можна її розвязати спеціяльною умовою між Росією а Австро-Угорщиною. Отже сего рода заяви не можна вважати пропозицією прилуки.

Ся депеша про полеміку між ґр. Еренталем а Ізвольським сьвідчить, що особистий спір між тими двома міністрами прибирає незвичайні розміри. Насупроти дипломатичних звичаїв оголошено тепер тайні документи, дотикаючі дипломатичної акції. Подібні події можна було заувважити доси лише перед вибухом війни. Відносини між Австро-Угорщиною і Росією зачинають бути вельми напружені, і тим здає ся треба витовкувати скріпленє опять рос. границї новими австр. ґарнізонами.

Між Німеччиною а Анґлією прийде мабуть до заключеня угоди, позаяк проявив ся, як звіщають з Льондону, сильний наклін до сего. Очевидно поправа відносин між Англією і Німеччиною є вислідом доброго вражіня, яке зробила подорож державного секретаря, Ф. Дернбурґа до Льондону і стоїть в звязи зі зміною канцлєра в Берлїні. Тут вважають нового канцлєра Беґман-Гольвеґа горячим прихильником такого порозуміня і очікують в найблизших місяцях певних переговорів між Німеччиною і Анґлією.

Події в Греції, де перед пару тижнями вибухнула була офіцирська революція, яку однак уряд здавив, зближають ся в скорім темпі до розвязки. Як великим є безголовє в тім поспіху, доказом сего є ті ріжні заходи і реформи, які мають бути переведені в грецькій маринарці ще перед прибутєм заграничного орґанізатора маринарки. А що населенє домагає ся рішучо тепер, як і передше, усуненя з маринарки незадоволених висших офіцирів (розходить ся щось о 26 осіб), постановило правительство, се жаданє спричинююче невдоволенє перевести не чекаючи на приїзд заграничного орґанізатора маринарки. Предлогу вручено вже парляментови. Серед висших офіцирів маринарки, які домагають ся, щоби питанє, дотикаюче персоналу було полишене чужоземному орґанізаторови маринарки, панує велике невдоволенє. Підофіцири і залога стануть в обороні висших офіцирів і не є виключеним, що може прийти до нового бунту.

Провідник здавленого бунту Тіпальдос і співвинні будуть віддані судови присяжних, позаяк ніхто з військових і цивільних судіїв не хоче приняти на себе відвічальности за вислід процесу. Очевидно вислід процесу буде зависїти від загального положеня в хвилї вироку, а іменно, хто буде держав в руках керму, а сего не можна предвидіти з огляду на незвичайно скору зміну відносин в Греції.

Неґус (цісар) Абисинії; (держава в Африці). Менелік находив ся в безнадїйнім станї наслїдком апоплектичного атаку. Вже навіть назначено і помазано наслїдника престола, його сестрінка, аж нараз надходить вість, що Менелік поздоровів і забрав ся до своїх звичайних державних занять. Европейські лїкарі, які його окружають, заявили, що небезпека зовсїм минула. З огляду на зелїзну натуру Менеліка його виздоровленє не було виключене. А мимо сего остання вість викликала велике зачудованє.

Память.

Звісно загально, що не всі люди мають однаково сильну память, але у людий впрочім зовсїм здорових буває она більше менше однакова. Бувають однак люди, які відзначають ся незвичайно сильною памятю а при тїм найбільше то впадає в очи, що сила памяти проявляє ся особливо лиш в якімсь певнім напрямі. Так н. пр. бувають люди, котрі можуть незвичайно легко запамятати собі велику масу чужих слів, що помагає їм дуже легко виучити ся чужих язиків. Кардинал Манцофанті, котрий уродив ся був в 1774. р. а помер в 1849, мав так так добру память, що міг виучити ся аж 58 чужих мов, котрі не лиш зовсїм добре розумів, але й говорив ними так само добре, як би й своєю рідною італїйською. Коли зважимо, що до щоденної розмови треба знати бодай тисячку найбільше уживаних слів, поминувши вже їх відміну і складню, то Менцофанті мусів мати в своїй памяти що найменше 58.000 всіляких слів. Ще сильнійшу під сим взглядом мав память ґімназ. професор Тромбетті, котрий знає і розуміє дуже добре аж около пятьсот всіляких мов, а в многих з них може таки розмовити ся. Тромбетті син дуже бідних родичів, родив ся в Больоні 1866 р. і вже як семилїтний хлопець умів говорити не лиш по свому, по італїйськи, але знав вже добре і французьку та німецьку мову; обі ті мови вивчив ся він сам із старих учебників, які йому случайно попали ся в руки. Аж до вісїмнайцятого року житя був він на переміну то двигарем, то голярем, то робітником у золотаря, але мимо того не переставав учити ся попри математику і астрономію ще й всїляких мов. Коли він в 1883 р. представив ся поетови і професорови університету, Кардуччому, то розумів вже і умів зовсїм добре говорити по грецьки, по латині, по німецьки, анґлійськи, французьки, іспаньски, португальськи, по еврейськи і сербськи. Найчастїйше слабне память з віком, але бувають случаї, що люди тратять память зовсїм нагло і то нераз лиш для якихсь певних предметів. Бувають навіть такі случаї, що чоловік забуває своє власне назвище і помешканє. Славний клінік Бергаве (1668—1738) розповідає, що один іспанський писатель по тяжкій горячковій недузї забув не лиш всї мови, які доси знав, але навіть і азбуку. Коли єму показано його поезії і драми, він не пізнав їх і не хотів вірити, що то єго. — Про славного ботаніка Ліннея розповідають, що коли він постарівшись, читав свої власні твори, то вже не пізнавав їх і казав: А то цікаво, знаменито! Коби я так був написав. Про Вальтера Скота розповідають, що він забув був свої власні пісні і коли якась пані у него дома сьпівала єго власну пісню, він спитав її, як називає ся той поет, що склав сю пісню.

„SWOBODA“
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
Published every Thursday at
184 Hudson., New York, N. Y.
Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.
Established 1893.
REV. P. PONIATYSHYN,
Superintendent
411 Washington Ave.,
ELIZABETH, N. J.
ANTH. CURKOWSKYJ,
editor
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.
K. KIRCZOW,
manager,
184 Hudson Str.,
NEW YORK, N. Y.
Terms: Two dollars a year.
Advertising rates furnished on application.
Entered as second-class matter December 21, 1906, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3 1879.

„Свобода“
часопись для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза“ виходить що тиждня в четвер і коштує:
в Америці на 12 місяців $2.00
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців $1.00

Оплачувати газету треба всегда з горы.
Гроші треба посилати в регістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (мони ордер). Money order то є карточку, котру дістанете на почтарі або агента на експресовім офисі, пішліть нам бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес: „SVOBODA“
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Ставайте горожанами!

В місті Асторія, (Лонг Айланд, Н. Й.) сидить тепер жінка з пятеро дітьми та жде, коли прийде ся їм вмирати з голоду. Батько їх, який через 9 літ уважав тутешний край своєю другою вітчиною, який тут вженив ся і якого всі діти тут родили ся сидить на Еліс Айленд щоб бути депортованим.

Є се Італієць. Національність однак тут ні при чім, бо так само се може лучити ся Русинови, Полякови, Москалеви і т. д. Коли тут вибухнула кріза, він лишив жінку і діти та поїхав у свою стару вітчину, щоб там поладнати свої особисті маєткові відносини. На днях вернув ся в Америку і на своє переражене спостеріг, що його на Еліс Айленд відокремлено від других і замкнено. Іменно на корабли він заразив ся від когось очною недугою і на тій підставі еміґраційні власти видали депортаційний присуд.

Як сказано, він був тут через 9 літ та навіть дістав свої перші горожанські папери. Але про другі не постарав ся і се стало ся для нього згубою. Бо коли-б він був постарав ся і о другі горожанські папери, то сстав повним горожанином Злучених Держав, днесь не був-би відірваний від своїх найрідніщих, міг-би піклувати ся ними.

Сей случай опять повинен бути осторогою для наших емігрантів, повинен легкодушних напімнути щоб ставали як найскорше горожанами. Сей, що хоче провести своє житє тут, не сьміє пірвати зараз усіх звязей зі старою своєю вітчиною, але і не сьміє „висіти в воздухах“, то є бути політично мертвим чоловіком; він хотьби тільки для власного добра, повинен стати горожанином тої країни, якої їсть хліб, а се вийде також і в його особисту користь, позаяк ніхто не відає, що може випасти.

Перше відручне письмо президента.

Як відомо, президент Злучених Держав після слів конституції є обовязаний час від часу предкладати конґресови письменний звіт з загального положеня в краю, міждержавного положеня, справ, які належить полагодити і т. д. Є се з другого боку неначе відклик до народу, позаяк президент в письмі вказує на браки, які передовсім належить усунути і не було ще випадку, аби конґрес не числив ся з висказаними жаданями президента в відручнім письмі. Тому то і відручне письмо през. Тафта треба уважати програмою його найблизшої діяльности.

Дня 7-го с. м. Конґрес одержав перше відручне письмо президента, яке обіймає в найзагальніщих зарисах слідуючі точки:

„Країна тішить ся загалом великим добробутом і ми стоїмо в передодень значного розширеня торговлі.

Нові процеси, обжалованя і судові присуди роблять конечним нове оброблене Шермана антітростового права та прав тикаючих ся міжстейтової торговлі. Про се однак буде бесїда обширно в спеціяльнім відручнім письмі.

Вірю в се, що народ горячо жадає заведеня почтових кас ощадности і що такі окажуть ся вельми спасенною інституцією. Вони ніколи не станують конкуренцією для приватних банків, позаяк уряд буде платити тільки незначний процент від зложених на почті гроший.

Найважнійшою задачею теперішної адміністрації є як найбільша ощадність та старанє ся про відповідні доходи. Загальний дефіцит в біжучім фіскальнім році винесе 73,075.620 дол. однак через зменшенє етату дасть ся узискати малесенську надвижку.

Розслідженє скандалу з цукровим тростом через конґрес на разі не є пораднє, позаяк через се могли-би винні уйти заслуженої кари.

Реформа нашого судівництва є некучою справою. Діловодство повинно бути не лишень скорше але в справах цивільних також і дешевше.

Горячо поручаю ухваленє підмоги для торговельної маринарки, щоб в сей спосіб сотворити торговельні і почтові корабельні лінії помежи нашими портами а Полудневою Америкою, Хінами, Япаном і Філипінами.

В сей спосіб видавані за перевіз почти суми, лишать ся в краю і розширить ся торговля.

Що тикає ся поправи водних доріг, наводненя степових околиць та удержаня наших лісів та водних сил — то предложу конґресови спеціяльне відручне письмо.

Не є потрібною річию повторювати тут жорстокість панованя президента Зеляї (през. реп. Нікараґуа). Як що се відручне письмо друкує ся, старає ся правительство провірити правдивість надходячих вістий і зглядом них так поступати, як сего вимагає його гідність, вимоги цивілізації та з'обовязаня зглядом центрально-американських републик.

Знаю, що питанє усуненя старих урядників в цивільній службі дасть ся лишень розвязати через установленє і введенє пенсійної системи. Републиканська партія обовязала ся постарати ся о усуненє надужить з судовим іджонкшен. Права сї повинні отже бути так доповнені, щоб суд не міг видати інджонкшен без попередного повідомленя і переслуханя обжалованої сторони. В случаях, де попередне переслуханє є неможливе, виданий судовий заказ повинен по сїмох днях стратити свою силу, як що він в тім речинци леґально дорогою не зістав відновлений.

Для здавленя того зла, яке в браку ліпшої назви звичайно означують іменем „торговля білими невільницями“ (проституція — прим. ред.) є доконечним ухваленє нових прав і дозволенє дальших 50.000 дол.“

Се є коротко переповіджені найважніщі точки відручного письма президента і в тім напрямі будуть обертати ся праці теперішного, 61-го конґресу в Вашинґтоні.

Опять „pan bankier“.

І опять приходить ся нам занотувати під рубрикою: „людська глупота“ сьвіжий факт: втечу pana bankiera з людськими грішми. Стало ся се тими днями в Філядельфії. Жив там собі на велику скалю родак, банкер, нотар, адвокат і прочія і прочія, нікий пан Стефан Папернік, а його офіс, знаходячий ся під ч. 807 So. Front str., пишав ся золотими написами, великими вікнами, величезними зелізними касами і т. д. А що пан банкир розумів добре бізнес, тому і не щадив гроша на адвертайзменти, але оголошував себе шумно крикливо. І народ бачучи величезні золоті літери на вікнах, з розтвореним ротом подивляючи великанські каси та читаючи на кождім кроці поручуваня (бо за таке звичайно наш народ непросьвічений уважає кождий адвертайзмент) йшов до пана банкера наче мухи до меду.

І.... але дальше позвольмо говорити часописи „Ameryka Echo“ (число 49 з 4-го грудня с. р. сторона 11.) У ній говорить ся:

„Знова польський банкир, Стефан Папернік втік з Філядельфії і знова полишила ся по нім ненависть, жаль і пімста цілої громади людий, які від уст нераз собі відривали, щоб купити шифкарту для когось з родини, або післати гроші своїм кревним у старому краю. Богато було таких, що скупили на вбранє і їжу і сейчас по одержаню пейди бігли до банкера і складали у нього, щоб мати на чорну годину. Пан Папернік старав ся з'єднувати собі популярність і людське довірє та бо й знав, як се робити. Як що війшов у салун, то „фундував“ усїм і тому усї безграничне мали до нього довірє.

Коли пішла чутка про втечу пана банкера, юрба людий рушила допоминати ся о своє у жінки Паперніка, яка ще була дома. Однак вона витягнула револьвер і загрозила, що застрілить всякого, хто її лише зачіпить. І без найменчої перепони забрала усї річи і від'їхала у незнані сторони до чоловіка. Сотки людий переконало ся тепер, що за „фундоване“ пиво паном Паперніком прийшло ся їм солоно платити“.

Стільки А. Е.

І так до всяких Хромовських, Корибських, Іберамів і т. д. прибула ще одна перла. А наші люди ще все таки нічого не навчили ся. Все ще не знають, що для „банку“ не є порукою ані золоті букви на вікнах ані великі каси (звичайно випаковані старими часописами) але його бонд зложений в стейті (спеціяльно в таких аґенціях посилкових, про яку тут бесїда). А в стейті Пенсильвенія посилкові аґенції не мають ні цента кавції. Посилаючі або складаючі там гроші суть цілковито зависимі від чести і доброї волі „пана банкира“. А яка ся честь — послідний примір наглядно ілюструє. Однак наші люди не здають собі з того справи — „пан банкир“ зафундує пива, та і все є гаразд. А тимчасом в других стейтах, кождий такий бізнес мусить зложити певну суму як заруку, що усе буде вести ся чесно; і так в стейті Ню Йорк і Коннектікут така зарука виносить 15.000 дол., в Ню Джерзі 20.000 дол. і т. д. В разі утечі стейт з тої суми покриває всї залеглости. А прецінь в тих стейтах суть також посилкові аґенції та навіть ведені своїми людьми, Русинами-Українцями, хотяй може без золотих букв на вікнах, але за се ведені чесно і то від ряду літ.

Чи-ж не ліпше дати свому заробити, бути при тім зовсім певним свого гроша, як спомагати усяких польських панків своєю кервавицею, панків, які не дають абсолютно ніякої заруки і не маючи ніякої чесности, се чисто вилами на воді.

І так як уже стілько разів, так опять днесь кличемо: люди, посилаючи або віддаючи свої гроші, наперед подивіть ся кому поручаєте їх. Дивіть ся не на золоті шиби і великі каси, але на дійсну, реальну поруку та і чоловіка, якому віддаєте своє майно.

Америка
в світлі англійської критики

Тутешні часописи з ріжними коментарями передруковують лист славного англійського писателя і критика, George-a B. Shaw-a, в якім він їдко критикує тутешні відносини. Його, разом з иньшими писателями запрошено перевести Різдво в Америці. На сї запросини він відповів як слідує: „Пощо властиво сему, хто мешкає в Льондоні їхати в Америку? Я находжу ся як раз в відповіднім місці чого не було-б в Америці. Се бачать вони самі, бо інакше не їздили-б такими юрбами в Льондон. Можливо що причина сього лежить також і в тім, що вони зовсім не знають свого краю. Бо вони завсігди суть дуже здивовані, коли їм розповідати про відносини у їхній вітчині. І так примір Американці зовсім не знають, що в Злучених Державах зовсім нема свободи. Позаяк я єсьм досить пристойний мущина, то дуже легко може мені притрафити ся таке, що висївши на амер. беріг сейчас мене арештують як вельми небезпечний обєкт для моральности американських жінок. Або, можуть мене також заперти в холодну позаяк я є приклонником реформи супружеств та не вірю в історію Ілії. Як в виду нужди мас можна звати Америку свобідним краєм?

Відносини в прядільнях в Каролайні, де дрібні діти визискує ся аж до послідної каплі крови суть о много обридливійші, як ми їх мали в Манчестер в Анґлії, але тому 100 літ в зад. І ми найшли средство проти того зла та і Американці про него знають, але не хочуть його пристосувати, бо не хочуть бути свобідні. Вони хочуть тільки згортати доляри, але яким способом їх згортають — се їм байдужно.

Вправді я іронію незвичайно люблю і ціню, однак мимо того не маю найменчого потягу оглядати статую Свободи, що стоїть при вїзді до нюйорського порту. Їхати до Америки се значить се саме, що в цивілізації цофнути ся о ціле столітє. Житя в Америці виглядає тепер зовсім так само, як виглядало в Европі тому 200 літ. Хиба тільки та ріжниця, що в наслідок соціяльного бандитизму воно стало ще тяжше“. —

Так задивляє ся на американську культуру один з найсьвітлійших умів просьвіченої Анґлії. На жаль — його слова містять богато гіркої правди.

НАДІСЛАНЕ.

ВЫКАЗЪ ЖЕРТВЪ
для
Филипа Копача присланныхъ.

1) Священ. Іоаанъ Сендецкій изъ Олифанту, Па. $1.00.
2) П. Гальчак изъ Олифанту, Па. $1.00.
3) Свящ. Єеоф. Обушкевичъ изъ Олифанту, Па. $1.00.
4) Гр. кат. русское братство св. Іоанна Крестителя изъ New Castle, Pa. ч. въ „Соединеню“ 171. $1.45.
5) Гр. кат. русское братство св. О. Николая ч. въ „Соединеню“ 322 въ Cokeburg, Pa. $1.00.
6) Свящ. Іос. Жолткевичъ изъ Микаду, Па. $1.00.
7) Илія Коникевичъ изъ Little Falls, N. Y. собралъ $4.20 отъ слѣдующихъ особъ: С. Городиській 50 цт.; Илія Коникевичъ, Ив. Корчинскій, Ив. Сухоровичъ, Ив. Окрепка, Н. Яворскій 3., Павелъ Корчинскій, Ив. Коникевичъ, Н. Леніо, Іос. Корчинскій и Ив. Кравецкій по 25 цент.; Юр. Франковъ 20 цнт.; Стеф. Млечковскій, Теод. Яворскій, Ив. Подгорецкій, Н. Кравецкій, Н. Яворскій, Ив. Гнида, Іос. Осташъ, П. Ходакъ, А. Леньо и Н. Рось по 10 цнт.
8) Іос. Дрань изъ ЮнкерФ, Н. Іо. $1.00.
9) Парохія въ Симпсонъ, Па. тодчасъ мировання на св. Арх. Михаила сложена $7.20.
10) Свящ. Іоа. Фекула изъ Ст. Клеръ, Па. 50 цт.
11) В. Фекула изъ Олифантъ, Па. 25 цт.
12) Мак. Евст. Дзьомба въ Олифантъ, Па. 25 цт.
13) В. Яковчукъ изъ Glen Ullen, N. Dak. $8.50 собралъ отъ слѣд. особъ: В. Яковчукъ, Мих. Цымбалюкъ, В. Стельмащукъ, Т. Глѣбчукъ, Іоа. Тимчукъ и Т. Стефанюкъ по $1.00; Іоа. Матейчукъ, Іоа. Олексѣвъ, Романъ Процыкъ, Василій Гордѣйчукъ и В. Олексѣвъ по 50 цт.
14) Гр. кат. русское братство св. Иліи Пророка изъ Кливландъ, О. ч. въ „Соединеню“ 154 $2.00.
15) Гр. кат. русское женск. товарищ. св. Анны изъ Брадокъ, Па. ч. въ „Соединеню“ 108 $5.00.
16) І. Китикъ, Denver, Col. $1.00.
17) С. Сколъ и Ев. Бодакъ изъ Микисъ Рокеъ, Па. собрали $12.30 отъ слѣдующихъ особъ: свящ. Гр. Кульчицкій Цмайло и Д. Порада по $1.00; Ив. Спакъ, М. Порада, Як. Звѣжинскій и Т. Звѣжинскій по 50 цт.; С. Соколъ, Ев. Бодакъ, Кон. Струсъ, С. Стефура, Т. Федина, Ив. Китикъ, Н. Гузикъ, Д. Салакъ, М. Федорко, Ил. Сулима, Юр. Ялцъ, Д. Косцѣвъ, Ем. Качмарчикъ, Д. Китикъ, Ив. Клинчикъ, Н. Федорко, Іос. Яблонскій, Н. Пеніовичъ, Юр. Гошиликъ, Ив. Прядка, Тео. Матлага, А. Бметръ, П. Видовичъ, М. Змарковскій, Гр. Косарчикъ, Тео. Сушинскій, Ив. Федишинъ и Анна Пузикъ по 25 цт.; Ал. Гошиликъ, Н. Сушинскій, Юр. Полюга, М. Рудавскій, Тобясъ Шпашъ, Ив. Сулима, Іос. Васлишинъ, Як. ОнущакФ, Ак. Дидикъ, Іоа. Стефановскій, Конст. Фордига и Марія Спякъ по 10 цт.; М. Павлишинъ и Іос. Павлишинъ по 5 центовъ. — Всего $48.65.

За повысшїи присланныи жертвы нехай Господь заплатить всѣмъ. Но по при томъ прошу снова Всеч. оо. духовныхъ и братства на своихъ митингахъ ухвалити бодай по одному доляру для остатного калѣки, бо $48.65 цт. цѣлковито не выстарче, щобы ему допомочи. Прошу еще разъ о ласкавую и скорую помочь.

Гроши посылати на адресу:
Rev. Vladimir Obushkevitcz,
P. O. Box 166,
Simpson, Pa., Lackaw. Co.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР.

Грудень.

9|Ч|Алипа, Якова
10|П|Якова пер., Ром.
11|С|Стефана, Ірин.

12|Н|28. Парамона
13|П|† Андрея ап.
14|В|1 Груд. Наума
15|С|Авакума пр.

— Барометер на еміґраційнім острові показує на великий добробут. Після поданих цифр в кінчачім ся власне році число еміґрантів є два рази так велике, як минувшого, то є 1908-го року. Кругло, протягом сего року прибуло тут через Еліс Айленд 860.000 еміґрантів III-ою клясою, отже о 493.000 тисяч більше як в 1908 році. II-ою клясою прибуло в сім році кругло 200.000 пасажирів (о 42.000 більше як в 1908 році) а 1-ою клясою 98.000, (о 6000 більше як попередного року.) Найбільше збільшила ся еміґрація з Австро-Угорщини, опісля з Італії і Греції. З Росії найбільше число імеґрантів становлять кольоністи-Німці з дистріктів над Чорним Морем, які там попродали усе можливе до продання і перенесли ся тут, щоб осісти на фармах, головно в обох Дакотах. Деякі з них попривозили зі собою значні суми (по 6000 дол.) гроша.

— Від часу послідного ґенерального страйку в Швеції край перебуває важку економічну кризу. Шведський король Ґустав, який не хоче бути тільки мальованим пануючим, та який незвичайно живо інтересує ся долею робітників, не могучи довідати ся від кругів двірських про відносини пануючі між ними впав на оріґінальну гадку. Именно 4-го с. м. перебравши ся за робітника, ніким не пізнаний, цілий день ладував вуглє на пароxід. Каже, що з розмов ведених з робітниками навчив ся дуже богато незнаних до тепер йому річий.

— З днем 6-го с. м. в Вашинґтоні почали ся обради 61-го конґресу Злучених Держав. З важнійших справ мають прийти під обради поправки до „нової" цлової тарифи, справа з маленькою републикою Нікараґуа, справа ощуств яких допускав ся цукровий трост та прилученє Ню Мексика і Арізони як стейтів в склад юнії.

— Після телеґрамів з 6-го цариця Александра лежить вмираюча у замку Лівадія, над Чорним Морем. Причиною є незвичайне розтроєнє нервове. Її привиджують ся безвпинно вбійці, що хочуть замордувати її сина. Царська родина ожидає її смерти що ні хвилина. І так кріваві мари помордованих Николаєм Вєшателем страшно мстять ся на зовсім невинній жінці.

— Попередники Колюмба. Як звісно, давно був здогад, що Норвежці звиджували береги полудневої Америки ще на довго перед Колюмбом. Тепер здогад сей найшов зовсім певнє потвердженє. Куратор „Історичного архіва сшнів Норвеґії", Гіальмар Голянд, відшукав в поміщеню історичного товариства в Чікаґо камінь з рунічними написями. Камінь той назначений 1362 роком, найдено в „Dongjas County" (стейт Міннесота) і то являєть ся доказом того, що Норвежці проникали навіть в глубину Америки. Рунічна напись на старо-норвежськім язиці була прочитана і переведена комітетом професорів в Христіянії. Вона звучить: „Вісім Ґотів, двайцять два Норвежці подорожували з Вінеярда на захід. Наша стоянка була на двох скалистих островах, на віддаленє одного дня подорожи від того каменя. Рано ми відправились на рибну ловлю. Коли вернули то десять із наших мужів були найдені мертві в крови, нас-же сьв. Марія спасла від гибелї Року 1362".

— Маленький злодій. В останних часах почали ся крадіжи у париських ювілєрів. Пошкодовані уживали всяких способів, щоби спіймати злодія. Деякі ювілєри приняли на стало тайних аґентів, які мали уважати на купуючих. Вкінци одному аґентови вдало ся вислідити справу. Недавно прийшов до одного з найбогатших ювілєрів шиковний пан і почав під сьвітло оглядати дорогоцінні перстені. Тимчасом з кишені його плаща висунула ся маленька, волохата ручка і вмить стягнула зі стола кілька перстенів. За хвилю повторило ся то ще раз. Купуючий торгував ся з ювілєром і вийшов, нічого не купивши. За ним пішов також аґент і приказав його на улиці арештувати. В слідстві виявило ся, що той панок, мав в кишени плаща витресовану малпочку, яка крала для него дорогоцінности. Старого злодія очевидно замкнено, а вчена малпка повандрувала до менажерії, щоби дальше не робити на дармоїда.

— Провідник соціялїстів о сьвящениках. Vandervalde, провідник бельґійських соц.-демократів, висказав ся в бельґійській камері за увільненем сьвящеників від війського службы. Коли товариші за зле єму се взяли, так між иншим боронив ся: „Знаю не мало сьвящеників і мимо великої ріжниці переконань, яка нас ділить, глубоко їх поважаю задля моральної інтелєктуальної вартости. Що до иниих, котрих не знаю, — то не маю причини сумнївати ся, що й між ними є стілько чесних людий, скілько між лікарами або адвокатами. Що більше, спосіб житя, до якого сьвященики обовязані промовляє ще в їх користь. Ми сьвящеників поборювали і поборювати їх не перестанемо, але не маємо жадного права їх обиджати або оплюгавлювати". Так говорив провідник соціялїстів, людина сьвітла і учена. Здаєть ся, що і наші „провідники" моглиб дещо навчити ся із його слів.

— В справі загарбаня москвичами „Народного Дому" у Львові дізнаємо ся, що рекурс внесений обществом „Русскій Народный Домъ", щоби справу упорядкованя стану гіпотечного „Народного Дому" відрочити ще на якийсь час, висший суд краєвий у Львові відкинув. Так само відкинув жаданє „общества", щоби прокураторію скарбу (як тимчасову заступницю не введеної ще в житє народної фундації „Н. Д.") відіслати на дорогу спору що до права власности самого дому. Від себе додамо, що москвичі справу упорядкованя гіпотечного стану „Н. Дому" відрочували ріжними способами від 1889 року, отже до нині хиба було досить часу до упорядкованя тої справи; а тепер пиши — пропало.

— Зелізнична пригода. Дня 1. с. м. вибрало ся сімох селян з Ясенова пільного, городеньского повіта, Галичина через Снятин до буковинських лісів по опалове дерево. Коли смерком вертали домів, і переїздили через шлях зелізниці, надіхав поспішний поїзд розторощив один з возів та убив селянина Августина Шкварка. Шкварка відкинуло на бік на яких 5 метрів з розторощеною головою; задна часть воза розлетіла ся в кусники, а коні з передною половиною воза вийшли ціло. Яка була причина катастрофи, викаже слідство.

— Вимовна статистика. Число смертних присудів в Росії з кождим місяцем зростає. В „Рѣчи" обчислено, що за час від 1-го до 31-го жовтня виключно в европейській Росії воєнно-окружні суди видали 136 смертних присудів, тоді як в вересни було 134 в серпни 63. Найбільше число смертних присудів за минулий місяць видано в Катеринославі — 15. Далі йдуть: Севастополь — 10, Миколаїв, Харків, Батум і Київ по 9, Катеринодар, Варшава і Саратів по 8, Тифліс і Вороніж по 6, Кутаїс — 5, Уфа, Томск, і Москва по 4, Лубнп Минськ і Елисаветград по 3, Красноярськ, Вятка, Новочеркаськ, Петербург і Бобруйськ по 2, Балашов, Сарапуль і Калуга по 1. Всього за 10 місяців сего року видано 1174 смертних присудів. Число виконаня смертних кар в минулім місяци зменшило ся до 15 проти 35 в вересни. Кари виконано в Красноярську — 4, в Уфі — 3, Катеринославі — 4, Саратові — 3, і Варшаві — 1. Всього за 10 місяців покарано смертию 462 души. По при се цікаві також відомости, що малюють становище преси за минулий місяць. Кар гривен на редакторів наложено 12 на 6,400 карб. Карано: журнал „Финляндія" — 1,000 карбованцями. „St. Petersburger Zeit", — 1,000 карб. „Нов. Русь" — 1000 карб., „Орловськии Вѣстникъ" — 500 кар., „Будильник" — 500 карб. „Всеобщая Газета" 2 рази — по ,1000 карб., „Саратовскій Листокъ" — 300 карб., „Полѣсье" — 100 карб., „Земщина" 300 карб., „Русское Слово" — 500 карб. і „Смоленленксій Вѣстникъ" — 200 карбованців. Гуртом за 10 місяців сего року на редакторів наложено 155 гривен на 71,725 карб.

— Катастрофа на Марсі. Звісний французький астроном, Каміль Флямаріон пише, що від довшого часу поверхність планети Марса є видовищем безнастанних змін, що мають характер катастрофи. Вже від кількох літ обсервує ся цікаве явище, як загинають ся бігуни. Також загадочна є безнастанна зміна т. зв. сонішного озера, плями менше більше так великої, як ціла Франція, окруженої численними каналами. Пляма та раз округла, то овальна, двоїть ся і троїть ся, рівночасно зміняють ся також канали. По думці Флямаріона є се доказ, що Марс не завмирає але навпаки проявляє велику діяльність.

— Хлопський бунт на Волині в Росії. В добрах українського мілїонера Терещенка, котрі він виарендував польскому ґрафови Лєдоховському, прийшло до кровавого бунту. Хлопи узброєні в ціпи, коси і вила забили економа і знищили двірські будинки. Російські стражники дали вогню до людий і убили кількох селян, але відтак хлопи їх обступили і дали їм духа. Причиною бунту нелюдяність польських економів і нищенє хлопських засівів панською звіриною.

— Гіґієнічне значінє снігу. Сніг отсе в недовзі вкриє нашу землю білою габою, то й не від речі буде згадати про його гіґієнічне значінє. Сніг, як і дощ осаджує пилинки, копіт та инші нечистоти находячі ся в атмосфері. Приходить ся часами заобсервувати і червоний сніг, подібно тому як иноді можна видіти кроваві дощі, що несуть з собою пил ріжних ростин або пісок Сагари. Хемічна лябораторія в Гаґені (Вестфалія) означила скількість нечистоти, осадженої упавшим снігом, котрого грубість виносила 3—4 мілїметри. Перемінена в воду така верства снігу дала пів літра води на 1 квадратовий метр поверхні. Аналіза тої води показала, що вона містить не менше 1.2 ґрама посторонних тіл, а то: 0.8 ґрама попелу і саджі і 0.4 вугля. Таким чином ся тонка верства снігу забрала з собою 12 кільоґрамів воздушного пороху на кождий гектар поверхности. А що поверхність Гаґена рівна 3285 гектарам, то скількість нечистоти осаджена згаданою верствою снігу в 3—4 мілїм. в грубість становить 39 тон. Другими словами в кождім кубічнім метрі воздуха над Гаґеном, числячи, що висота, з якої падав сніг, не перевисшає 300 метрів, містить 4 мілїґрами пороху. Ся скількість поглощує ся з віддихом жителями в ті періоди, коли в Гаґені не паде ні дощ ні сніг. Тепер ясне те гіґієнічне значінє, яке має паданє снігу для фабричних міст, котрих атмосфера переповнена нечистотою.

— „Пан консуль" Іберäль, про котрого ми недавно доносили, вирівнав" пошвіндльовані належитости і тому 2-го с. м. на розправі австр. консулят відступив від скарги. Коли втішений „пан консуль" танцюючи вибіг з судового будинку на вулицю, приступив до нього еміґр. інспектор Мічель та попросив його чемно на розмову, по якій замкнено панка на Еліс Айленд та, позаяк він не цілих 2 роки як в Америці, засуджено на депортацію в бого спасаєму Австрію.

— Так палату богача як і хатину бідака навідують сї немилі гості, що їм на імя: ревматизм, біль зубів, невральґія і т. п. „Котвичний Pain Expeller" Ріхтера легко розганяє сих напасників на чотири вітри. Ціна фляшочки 25 і 50 центів.

НА ШКІЛЬНИЙ ФОНД ІМЕНИ ОЛ. СІЧИНСЬКОЇ.

1) Зібрали малі шкільні діти на хрестинах у Василя Макара в Smoke Run, Pa.: по 1 дол.: Анд Марущак і Н. Джмелик. Прочі жертви дрібними квотами а збиранєм занимали ся діти: Ів. Коваль, Наця Марущак, Ів. Кост Ганя Фенчишин, Анд. Джмелик і Ева Марущак. Разом зібрано $4.41.

2) На хрестинах у Н. Мороз в Woodbury, N. J. зложили на шкільний фонд ім. О. Сїчинської слїдуючі:

По 1 дол.: Вас. Карачок, Іван Чубатий, Куба Лопушиньский Павло Лемеґа, Ів. Притуляа, Н. Мовчан і Вас. Жалан; по 50 цт.: Стеф. Глиньский, Тереса Баранюк і Ю. Лопушиньска; по 25 ц.: Стеф. Мултян і Анна Лановик. Разом $9.00.

НА ФОНД ТОВ. „ПРОСЬВІТА",

засноваго в Філядельфії, Па.

Зложили слїдуючі добр.: Пет. Решетар 50 цнт.; по 25 цнт.: Т. Кобиляк, Ян Возняк, Ник. Стефаняк, Стеф. Літняньский, Мик. Солчун, Ян Наймик, Петро Іжак, Барт. Униско, Алек. Возняк, Йос. Наймик, Мих. Марія, Стеф. Наймик Кашчин, Войціх Зворский, Алекс. Росинко, Jas. Kaiser, Мих. Ґжанка; по 10 цт.: Анд. Униско, Урко Контош, В. Возняк, Стеф. Наймик, Ян Коцурко; по 5 цнт.: Ів. Наймик, М. Гавзок і Френк Вадук. Разом $5.15.

Гроші вислано сейчас на руки касієра. Сердечне Спасибіг та хто next?

CHICAGO, ILL. тов. сьв. О. Николая, від 106. подає отсим до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 11. грудня 1909 то є в суботу, о годині 8. веч. в гали церковній. На тім мітинґу буде справозданє касове за цілий рік, як рівнож вибори нового уряду. Кождий член товариства обовязаний явитись на той мітинґ. За неставленє ся на мітинґ кара 1 д.

Петро Вінярский предс.,
Ілія Моранець секр.

PORT JERVIS, N. Y. бр. сьв. Арх. Михаїла від. 198, подає до відомости, що дня 12-го Грудня відбуде ся річний мітинґ. Початок о 7. год. і 30 мін. вечером в гали під рим. кат. костелем Пр. Діви, 50 Boll str. Справозданє касове і вибір нового уряду на рік 1910. Кождий член безусловно мусить явити ся і вирівнати всї свої залеґлости, бо в противнім разі зістане виключений з Р. Н. Союза і братства. Член неявивший ся на мітинґ заплатить кари 1 дол. а урядник 2 дол.

Гр. Ґумовський предс.,
Воюціх Дорчак кас.,
Мих. Косонога секр.

— Повідомляє ся всїх мешкаючих на Вестах, що в St. Louis, Mo. є грек. кат. руска церков Успенія Пр. Богородиці на Dolman & Hickory st. недалеко Union дипо, а теперішна нова адреса сьвященика звучить:

Rev. D. Chomiak,
1125 Dolman str. G177
48-51 St. Louis, Mo.

ЧИТАЙТЕ!

Дописи просить ся писати лишень на однїй стороні картки. Дописи непригожі до друку нищить ся, наколи з гори не було означено, що жадає ся її звороту і не було залучено марок на зворот.

СПРАВИ Р. Н. СОЮЗА.

Покровитель і почетний член Р. Н. Союза.

Іх Преосьвященство Стефан Сотер Ортинський, перший руський епископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С." на рок 1908—1910.

Духовний управитель:
о. Михайло Балог,
712 Carson Str. S. S. Pittsburg, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Федор Ґут Кульчицький,
Pittsburg, Pa.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Андр. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Чеґин, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:
о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St. Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, Scranton, Pa.
Михайло Бабій 391 Maple Ave. Kingston, Pa.

Директор друкарні:
о. П. Понятишин, 411 Washington Ave., Elizabeth, N. J.

Редактор:
Антін Цурковський 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Менаджер друкарні:
К. Кирчів, 184 Hudson Str., New York, N. Y.

Головний орґанізатор:
Мих. Беля, 56 Hamilton Str., Holyoke Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Союза знаходить ся під числом 123 Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Руский Народний Союз" — Принимає членів до 45 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А" (ціле посмертне) $1000.00.

В разі смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" 400.00 дол.

Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" 200.00 дол.

Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.

В разі утрати: а) обох очий, ніг або рук $1000.00,

б) одної руки, ноги або ока $500.00.

Єсли отець родини в шпиталі божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

ДЛЯ П. П. СЕКРЕТАРІВ Р. Н. СОЮЗА.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належні до к. Р. Н. Союза, посилає ся так: на money order-ах або чеках виписує ся **ім'я Alex Sharshon, Shamokin, Pa.** Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний Секрета опісля відошле їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Ч. 1035. КВІТ $500.00

на пятьсот долярів, котрі п. Ева Витковска отримала як посмертну запомогу по мужу Юрію з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Mckeesport, Pa. .... 1909.
Ева Витковска.

Сьвідки:
J. Nelson,
Петро Френцко

Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америці. Відділ (число) 48.

Ч. 1085 КВІТ $856.00

на вісімсот пятьдесять шість долярів, котрі п. Василь і Іляна Немеш отримали як посмертну запомогу по сині Михайлі з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Мараморош Уколодні
Новембра 20-го 1909.
Василь і Іляна Немеш.

Сьвідки:
Георгий Кричфалушин парох гр. кат. Коладнянский,
Даннар Кальман,
Печать Уряду Громадського.

Ч. 1116 КВІТ $500.00

на пятьсот долярів, котрі п. Ксения Томків отримала як посмертну запомогу по мужу Антоні з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Медин 21 Листопад 1909.
Ксения Томків.

Сьвідки:
Николай Резник,
Гриць Лука.
Печать Уряду Громадського.
Томаш Хемій війт.

Рух
в відділах Р. Н. Союза.

ELIZABETHPORT, N. J. бр. сьв. Арх. Мих. від. 142 подає до загального відома, що в місяцях падолисті і грудню буде приниматн ся нових членів до братства без вступного.

С. Байтал секр.

SCRANTON, PA. бр. сьв. Вас. Вел. від. 229 подає до відома, що річний мітинґ відбуде ся 19-го с. м. в галі під церквою сьв. Володимира на 7-ій вул. Кождий член мусить явити ся і вирівнати свої довги, бо в противнім разі зістане виключений з бр. і Р. Н. Союза. Справоздане касове і вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. кари.

Б. Дзьобко секр.

HAZLETON, PA. сестрицтво Покрови Пр. Бог. від. 216 подає до відома, що річний мітинґ відбуде ся 12-го с. м. Вибір нового уряду. Неявивша ся заплатить кару після статутів.

А. Семанчо секр.

BELLE VALLEY, O. бр. сьв. О. Николая, від. 224 подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 12. Децембра, в гали Николи Гадик. Взиває ся всіх братів, щоби явили ся на тім мітинґу і вирівнали свої довги. Вибір нового уряду на рік 1910. Котрий член не явить ся і не вирівнає свого довгу, буде суспендований з братства і з Р. Н. Союза. Котрий не явить ся на мітинґ, заплатить 50 ц. а урядник 1 дол. кари.

М. Сорока предс.,
М. Ворона секр.

HAZLETON, PA. бр. сьв. Ар. Михаїла, від. 85 подає до відомости, що дня 12-го Грудня відбуде ся річне засіданє. Початок о 2-ій год. по пол. в гали під церквою на No 6. Справоздане касове і вибір нового уряду. Кождий член безусловно мусить явити ся і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі зістане виключений з братства і Р. Н. Союза. Неявивший ся член на річне засіданє заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. кари.

Клим. Кравчук секр.

SWOYERS, PA., бр. сьв. Ар. Михаїла, від. 197 подає до відомости що річний мітинґ відбуде ся дня 19. грудня. Початок о другій годині по пол. під церк. сьв. О. Николая в Своєрс, Па. 1) Справоздане касове, 2) вибір нового уряду. Кождий член має явити ся і вирівнат нсвої залеглости, бо в противнім разі зістане виключений з братства і Р. Н. Союза. Неявивший ся член на річний мітинґ заплатить 50 ц. а урядник доляра кари.

Лесько Лазар предс.,
Андр. Лужецкий секр.
Яцко Квачан кас.

MINNEAPOLIS, MINN. бр. сьв. Богородиці, від. 194 подає до відомости, що дня 12 Грудня відбуде ся річний мітинґ. Початок о 1 год. по пол. в гали церковній сьв. Ів. Хрест. на 3. str в Minneapolis. Справоздане касове і вибір нового уряду. Кождий член безусловно мусить явити ся і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі зістане виключений з бр. і Р. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. кари.

Т. Шеремета предс.,
Ст. Мислицкий секр.

McKEES ROCKS, PA. бр. сьв. Димитрія, від. 91 подає до загальної відомости що дня 12. грудня сего року відбуде ся річний мітинґ. Початок точно о год. 3-ій по пол. Справоздане доходів за цілих 11 місяців і вибір нового уряду на рік 1910. Кождий член безусловно мусить явити ся і вирівнати всі свої залеглости, бо в противнім разі зістане виключений з Р. Н. Союза і братства. Член неявивший ся на мітинґ заплатить кари 1дол. а урядник 2 дол.

Т. Сушинський предс.,
А. Каня кас.,
Е. Бодак секр.

CHISHOLM, MINN. бр. сьв. О. Николая, від. 37 подає до загального відома, що 12-го с. м. відбуде ся річний мітинґ. Справоздане касове і вибір нового уряду. Член неявивший ся заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. кари. Нових членів буде принимати ся без вступного.

І. Лазоришак секр.

N. S. PITTSBURG, PA брат. „Лицарів Сьв. Георгія" від. 250 повідомляє всіх своїх членів, що півричний мітинґ відбуде ся дня 12-го Децембра. Початок о год. 2-ій по полудни. Справоздане касове і вибір уряду. Взиває ся всіх членів довгуючих, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані на три місяці з братства і з Р. Н. Союза. Безусловно кождий член не явивший ся на той мітинґ заплатить 50 ц. а урядник доляра кари.

С. Маційовский предс.,
П. Франчак кас.,
Д. Маційовський секр.

SCOTTDALE PA. бр. сьв. Ів. Хрест. від. 36 подає до відомости, що дня 19 Децем. 1909 р. відбуде ся річний мітинґ. Вибір нового уряду. Буде принимати ся нових членів. Кождий член, котрий довгує має свій довг вирівнати, та кождий член має явити ся. Неявивший ся член на той мітинґ заплатить 25 ц. а урядник 50 цт. кари.

Мик. Зорило предс.,
Іван Корба секр.
Іван Бибель кас.

DUNLO, PA. бр. сьв. П. і П. від. 61 подає до відома, що річний мітинґ відбуде ся 12-го грудня с. р. в церковній гали. Справоздання і вибір нового уряду. Кождий член має явити ся і вирівнати всі свої залеглости. Неявивший ся член заплатить 50 цт. кари.

Ів. Мигалик предс.,
А. Чінгелі секр.

MINERSVILLE, PA. бр. сьв. О. Ник. від. 78 подає до загального відома, що 19-го грудня відбуде ся річний мітинґ в церковній гали точно о 1-ій год. по пол. Кождий член мусить явити ся і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі зістане виключений з братства і Р. Н. Союза. Справоздане касове і вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. кари.

В. Крамар предс.,
А. Марцінко кас.,
І. Вайда секр.

MAHANOY PLANE, PA. бр. сьв. Прор. Ілії від. 28 подає до прилюдної відомости, що 12-го грудня с. р. відбуде ся річний мітинґ в церковній гали. Справоздання і вибір нового уряду. Кождий член мусить явити ся і вирівнати всї свої залеглости. Неявивший ся член заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. кари. Через місяці січень і лютий буде приниматн ся нових членів до 16 до 25 літ без вступного а від 25 до 45 літ за половину вступного.

О. Муха предс.,
І. Стец кас.,
Ів. Пустельник секр.

TAYLOR, PA. бр. сьв. О. Ник. від. 92. подає до загальної відомости, що буде принимати нових членів до брат. без вступного в місяцю Листопаді і Грудню. Мітинґи відбувають ся дня 21. Листопада і 19 Грудня в гали Jones Hale Grow st.

Й. Сенюк секр.

PERTH AMBOY, N. J. бр. сьв. Василия Вел. від. 168 Р. Н. Союза подає до відомости, що дня 14 Новембра відбув ся піврічний мітинґ на якім вибрано слідуючий Гол. Видїл: М. Бельнів пр., Дзубатий Ів. кас., Гр. Клим секр., Ів. Стек з. пр., Ів. Попаца з. кас., Нестор Ґелета з. секр.; Контрольна комісія: Місак Володимир, Олекса Ґелета; Дозорці хорих: Конд. Біляк, Ів. Сеньків; Дверник: Ів. Паньків. Мітинґи відбувають ся в першу неділю по 7-ім в гали Massopust.

М. Белнів предс.,
Гр. Клим секр.

KINGSTON, PA. бр. сьв. Ар. Мих. від. 208 подає до відомости, що дня 19 грудня відбуде ся річний мітинґ. Кождий член мусить вирівнати свій довг, бо член довгуючий не буде мати голосу на річнім мітинґу.

П. Евин предс.,

BEAVERDALE, PA. бр. сьв. Арх. Мих. від. 126 подає до відома, що 19-го с. м. відбуде ся річний мітинґ. Початок о 2-ій год. по пол. Справоздане касове і вибір нового уряду. Нових членів буде принимати ся за половину вступного. Кождий член мусить явити ся і свій довг вирівнати, бо в противнім разі зістане виключений з бр. і Р. Н. Союза. Неявивший ся член заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. кари.

М. Кремпа предс.,
М. Шліфка секр.

BURNSIDE, CHICAGO, ILL. бр. сьв. Петра і Павла від. 165. подає до загальної відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 19. грудня 1909 зараз по Службі Божій о годині пів до одинайцятої перед обідом в гали під числом 1200 93-rd & Woodlawnd Ave. Кождий член має вирівнати свій довг до каси братства; котрий не виплатить довгу буде вичеркнений з брацтва і Р. Н. С. Справоздане і вибір нового уряду. В місяцю Грудню принимаємо нових членів без вступного а до Р. Н. С. після Статута. Кождий член мусить явити ся на той мітинґ. Неявивший ся член підлягає карі 75 центів а урядник 1.50

Гр. Гаврилак предс.,
Ст. Куцоловский секр.
Йос. Щурко кас.,

McKEES ROCKS, PA. бр. Ус. Пресв. Богородиці, від. 56. подає до загальної відомости всім своїм членам, що річний мітинґ відбуде ся дня 12. Децембра в гали гр. кат. парафії зараз по Службі Божій. На той мітинґ мусить кождий член прийти бо єсли ся не прийде, то заплатить 50 ц. кари а урядник 1 дол. Так само кождий член мусить вирівнати свої довги а єсли ні, то поступить ся з ним після статута, точка 222 стор. 57 і точка 223 стор 58. На сім мітинґу буде принимати ся нових членів без вступного. Порядок слідуючий: 1) Принимане нових членів, 2) справоздане касове, 3) вибір нового уряду 4) місячні вкладки.

Тео. Скірник кас.,
Пав. Паліца предс.,
Василь Копчак секр.

BUFFALO, N. Y. бр. сьв. Ів. Хрестителя від. 15. подає до загальної відомости всім своїм членам, що річний мітинґ відбуде ся дня 11-го Грудня. На тім мітинґу буде справоздане касове, і вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. а урядник 1 дол. кари. Також кождий член безусловно мусить вирівнати свої залеглости, бо інакше буде виключений з брат.

О. Гринків секр.

AMBRIDGE PA. бр. сьв. Петра і Павла від. 47. подає до загальної відомости, що буде принимати на річнім мітинґу нових членів без вступного. Мітинґ відбуде ся 12. грудня 1909 точно о годині пів до другої по полуд. Кождий член має ся явити на сім мітинґу. Кождий неявивший ся член підлягає карі 50 ц. а урядник 1 дол. Кождий мусить виплати свої старі довги, бо інакше буде виключений. Вибір нового уряду а також більше дуже важних справ.

Ів. Михалик секретар.

MINNEAPOLIS, MINN. бр. Усп. сьв. Богородиці, від. 194 подає до відома всім своїм членам, що дня 12. грудня відбуде ся річний мітинґ в гали при церкві сьв. Ів. Хрестителя на 3 st в Minneapolis Minn. Кождий член безусловно мусить явити ся і вирівнати свої залеглости. Неявивший ся член заплатить 50 ц. кари а урядник 1 доляра кари.

Т. Шеремета предс.,
С. Мислицкий секр.

CARNGIE, PA. бр. сьв. Ап. П. і П. від. 55. подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 12. грудня т. є. в неділю о 2. год. по пол. в гали церковній 220 Jane st. Неявивший ся член заплатить кари 50 ц. а урядник 1 дол., проте упрашає ся всіх прийти і вирівнати свої залеглости.

Ант. Астряб предс.,
Гнат Турко кас.,
Ник. Плечий секр.

PERTH AMBOY, N. J. бр. сьв О. Николая від. 104. подає до відомости всім своїм членам, що річний мітинґ відбуде ся дня 12 грудня в п. Ваверчака, точно о год. 2. по полудни. 1. Справоздання контрольної комісії, 2. плачене місячних вкладок, 3) вибір старшини на рік 1910, 4) приниманє нових членів. Просить ся всїх членів, аби явили ся на сей мітинґ і вирівнали всї свої належитости, бо котрий член прийде за пізно, або не явить ся так само і урядник заплатить 1 дол. кари.

М. Ваверчак,
А. Кукуруза.

WHITNEY, PA. бр. Трех. Сьвят. від. 35. подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся 19-го с. м. Початок о 1-ій год. по пол. Кождий член мусить явити ся. Неявивший ся заплатить 50 цт. кари.

Н. Собчишак предс.,
М. Волчко секр.

TRAUGER, PA. бр. сьв. Івана Хр. від. 25. подає до відома, що річний мітинґ відбуде ся в другу неділю по першім в місяцю, то є 12 с. м. Кождий член має явити ся та свої довги вирівнати. Неявивший ся член буде платив кару.

Дм. Тарбай предс.,
Алекс. Филяк кас.,
Мих Ющак секр.

SYRACUSE, N. Y. бр. сьв. Ап. Петра і Павла, в. 39. подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 12. грудня. На тім мітинґу має контрольна комісія здати рахунок з цілого року з доходів і розходів. Вибір нового уряду. Кождий член має явити ся на той мітинґ о год. перші по полудни і вирівнати всі свої залеглости, бо член довгуючий не буде мав права до голосовання. Неявивший ся член на мітинґ підлягає карі 50 ц. а урядник 1 доляра.

Іван Фецич секр.

SYRACUSE, N. Y. сестрицтво Непор. Зачатя, Преч. Діви Марії, від. 200 подає до відомости, що річний мітинґ має відбути ся 19. грудня 1909 в читальни, 927 W. Fayette st. Початок о 2. год. по полудни. На тім мітинґу буде вибір нового уряду на рік 1910. Кожда з членкинь має прийти і вирівнати свої довги, бо в противнім разі буде вичеркнена з сестр. і Р. Н. Союза. Неявивша ся на мітинґ підлягає карі 50 цт. а урядничка 1 дол.

Іван Фецич секр.

ELIZABETH, N. J. бр. сьв. Вол. від. 65 подає до прилюдної відомости, що 12-го с. м. відбуде ся річний мітинґ. Справоздане і вибір нового уряду. Кождий член мусить явити ся і вирівнати свої довги. Неявивший ся член заплатить 50 цт. кари. Рівнож подає ся до прилюдної відомости, що до місяця марта нових членів буде принимати ся до Бр. без вступного а до Р. Н. Союза після статутів.

Ю. Кравець предс.,
В. Левчак секр.

MAHANOY PLANE, PA. бр. сьв. Прор. Ілії, від. 28 подає до відомости, що річний мітинґ відбуде ся дня 12-го с. м. зараз по Службі Божій в гали під церквою. Неявивший ся член заплатить 50 цт. а урядник 1 дл. кари. Нових членів без вступного буде принимати ся в січни і лютім 1910 р.

О. Муха предс.,
І. Стец кас.,
І. Пустельник секр.

PITTSBURG, PA. бр. сьв. О. Николая, від. 53. повідомляє що річний мітинґ відбуде ся 12-го Децембра, на котрім буде вибиратись новий уряд і буде приниматись до брацтва без вступного. Справоздане з цілого року. На тім мітинґу має кождий свій довг заплатити. Неявивший ся член платить кару після статутів. Заразом повідомляю, що брацтво сьв. О. Николая празнувати празник Сьвятого Отця Николая дня 19. Децембра сьвята сповідь розпічне ся 18, в суботу при Вечірни на котру повинні появитись всї члени.

Н. Войтович предс.,
Алек. Витяш секр.
Теодор Ґут кас.

PLEASANT VALLEY, PA. бр. сьв. Арх. Мих. від. 80 подає до відома, що 19-го грудня с. р. відбуде ся річний мітинґ точно о 1-ій год. по пол. Кождий член має явити ся і вирівнати всі свої залеглости, бо в противнім разі зістане виключений з бр. і Р. Н. Союза. Справоздання і вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. кари.

А. Криванич предс.,
І. Демко кас.,
П. Славник секр.

MAHANOY CITY, PA. бр. сьв. О. Ник. від. 222 подає до прилюдної відомости, що річний мітинг відбуде ся 12-го грудня с. р. Нових членів буде принимати ся без вступного. Неявивший ся урядник заплатить 1 дол. кари.

Н. Ормянчук пр.,
Ю. Дурила кас.,
Я. Семенюк скр.

MONESSEN, PA. бр. сьв. Ів. Хр. від. 62 подає до відомости, що дня 12. грудня відбуде ся річний мітинг. Початок о пів до другої по полудню в гали читальниї. Справоздане касове і вибір нового уряду. Кождий член безуслівно мусить явити ся і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разї зістане виключений з Брацтва і Р. Н. Союза. Неявивший ся член на сей мітинг платить одного доляра кари а урядник 2 дол. Буде принимати ся нових членів до брацтва без вступного, а до Союза після статутів.

Стеф. Цимбала предс.,
Фр. Янковский кас.,
Ілько Кудлик скр.

CALIFORNIA, PA. бр. сьв. О. Николая від. 148 подає до відома, що річний мітинг відбуде ся дня 12. грудня с. р. в гали Фр. Мічель в Філіпсбургу. Вибір нового уряду і принимане нових членів. Неявивший ся член заплатить 50 цнт. а урядник 1 дол. кари.

І. Бандровський пр.,
С. Мілян секр.
І. Бриндза кас.

ALTOONA, PA. бр. Неп. Зач. Пр. Діви від. 145 подає до відома, що 19. грудня відбуде ся річний мітинг. Початок о год. 1-ій по пол. в гали під ч. 2029 11-th ave. Справоздане касове і вибір нового уряду. Кождий член безуслівно мусить явити ся і вирівнати всї свої залеглости бо в противнім разї зістане виключений. Неявивший ся член заплатить 50 цт. а урядник 1 дол. кари. Нових членів буде принимати ся без вступного.

Гр. Сеньків предс.,
Мих. Гринь кас.,
С. Мельник секр.

TAYLOR, PA. бр. сьв. О. Ник. від. 92 подає до відомости усім що річний мітинг відбуде ся 19 грудня. На мітингу буде принимати ся нових членів до братства без вступного. Упрашає ся усїх членів щоби кождий явив ся на мітингу і вирівнав свої довги. Котрий член не явить ся на мітингу заплатить 25 ц. а урядник 1 дол. кари.

Й. Сенюк скр.

LANCASTER, N. Y. бр. сьв. Вас. від. 87 подає до відомости всім членам, що річний мітинг відбуде ся дня 19. грудня с. р. в гали „Odd Fellow" Cushing Bl. на Central Ave. Початок о 7-ій г. по полудни. Кождий член безуслівно мусить явити ся і вирівнати свої залеглости бо в противнім разї зістане виключений з бр. і Р. Н. Союза. Порядок мітингу: збиране розмету, справоздане касове і всїх урядників, принимане нових членов до бр. без вступного а до Союза після статутів, полагоджуване иньших справ, вибір нового уряду і закінчене мітингу. Неявивший ся член підлягає карі 1 дол. а урядник 2 дол.

Пав. Трояновский предс.,
Вас. Москаль кас.,
Стеф. Кінь секр.

YOUNGSTOWN, O. бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 140 подає до відомости, що мітинг відбуде ся 12. Децембра, в тім доми де буде ся правити Служба Божа зараз по Сл. Божій. Также взиває ся тих членів, котрі не мають шапок і відзнаків, нехай зголосять ся до предс. або секр.

Ілько Сушко предс.,
І. Фик кас.,
І. Присташ секр.

EMERALD, PA. бр. сьв. Ар. Мих. від. 205 подає до відома, що річний мітинг відбуде ся дня 26 грудня; кождий член має явити ся; неявивший ся заплатить кару. Вибір нового уряду на рік 1910.

Яков Грабар Филипів пр.,
Кароль Турок кас.,
Яков Грабар Процїв секр.

MONESSEN, PA. Сестр. Неп. Зачатія Пр. Діви від. 230 Р. Н. Союза подає до відома, що річний мітинг відбуде ся 19 грудня с. р. в Малиняковій гали межи 5 а 4 Schunmaker Ave. Кожда членкиня має явити ся безуслівно, бо котра не явить ся і не вирівнає свого довгу буде зуспендована з сестрицта і Р. Н. С. Котра не явить ся на мітинг заплатить 50 ц. а урядничка 1 дол. кари.

Анаст. Крупяник предс.,
В. Сивик кас.,
Анна Солян секр.

McKEES ROCKS, PA., сестр. сьв. Надії від. 214 подає до загальної відомости всім членкиням, що річний мітинг відбуде ся на дня 26 грудня о год. перші по полудни в гали церковній. На сей мітинг мусять явити ся всї членкині безуслівно; в разі не явления ся заплатить кару 25 цт. а урядничка 50 центів. Справоздане касове, і другі справи з цілого року, та вибір нових урядничок. Будемо принимати до сестрицтва без вступного а до Союза після статута.

Анна Кульчицка предс.,
Пілагія Галас секр.,
Марія Андрейчин кас.

WEST SENECA, N. Y. бр. Пр. Богор., від. 149 подає до відомости, що 12-го грудня відбуде ся річне засїдане. Початок о 2-ій год. по полудни під числом 556 Ingham Ave. Справоздане касове і вибір нового уряду на рік 1910. Кождий член безуслівно має явити ся і свої залеглости вирівнати бо противнім разі зістане виключений з бр. і Р. Н. Союза. Неявивший ся член на річне засїдане, заплатить 50 ц. а урядник 1 дол. кари.

Теод. Петришин предс.,

PASSAIC, N. J. бр. сьв. О. Николая, від. 42 подає до відома що річний мітинг відбуде ся дня 12. Децембра о пів до другої по пол. Вибір нового уряду на 1910 рік, збиране місячного і справоздане з доходів і розходів за 1909 р. та перечитане членів, чи всі присутні. Хтоби з членів не прибув а хтоб прибув, не чекав на замкнене мітингу, буде покараний після братского статута.

Ад. Яцишак предс.,
Алекс. Хованець секр.
Конст. Петрик кас.

BARNESBORO, PA. бр. сьв. Ап. Петра і Павла від. 166 Р. Н. С. подає до відомости що дня 19. Децембра відбуде ся річний мітинг. Вибір нового уряду на слїдуючий рік. Напоминає ся тих членів, котрі довгують щоб свій довг вирівнали; член або урядник буде покараний грошево, єсли не появить сь на сей мітинг.

Йос. Фелтович предс.,
Вас. Фишанич кас.,
Нестор Ревак секр.

SPANGLER, PA. бр. Бл. Пр. Бог. від. 120 подає до відомости своїм членам, що річний мітинг відбуде ся дня 19. грудня. Початок о годині 1. по полудни. Вибір нових урядників і справоздане касове, а также буде принимати ся нових членів від 16 р. до 30 за половину вступного. На той мітинг має явити ся кождий член і вирівнати свої довги, бо не явивший ся член і не вирівнавший своїх довгів буде виключений. Неявивший ся заплатить 50 ц. а урядник 1 дол. кари.

І. Венгрин предс.,
М. Велей секр.,
М. Смарш кас.

SCRANTON, PA. бр. Пр. Діви Марії, від. 123. подає до відома, що річний мітинг відбуде ся дня 12. грудня с. р. в гали церковній о годині 12:30. На сїм мітингу зложать урядники річне справоздане, почім наступить вибір уряду на слїдуючий рік.

На сїм мітингу принимати ся буде нових членів до братства без вступного. Кождий член має явити ся під карою 1 дол.

П. Кирилюк секр.

CURTIS BAY, M. D. бр. сьв. Петра і Павла, від. 81 подає до відомости, що дня 26. Децембра відбуде ся річний мітинг. Кождий член мусить прийти. Вибір нового уряду на рік 1910, обрахунок каси. Всї довжники мусять вирівнати старі довги під утратою всяких прав у від. Неявивший ся член заплатить 50 ц. а урядник 1 дол. кари.

Петро місків предс.,
Іван Валега кас.,
Йосиф Дурдела секр.

BRESLAU, PA. бр. сьв. Анд. Ап. від. 30 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся дня 12-го децембра. Початок о 1 год. по полудни в слїдуючім порядку: 1) принимане нових членів за половину вступного 2) справоздане місячне 3) справоздане з цілого року 4) вибір нового уряду. Кождий член мусить вирівнати свої залеглости. Неявивший ся член заплатить 50 ц. а урядник 1 дол. кари.

Ів. Ґмитрик секр.

NEW BRITIAN, CONN. бр. сьв. Ап. П. і П. від. 254 подає до відомости всїм членам, що дня 14-го Грудня с. р. відбуде ся пів річне засїдане. Початок о 7. год. по пол. на Lees Hall, Lafayette str. Справоздане касове і вибір нового уряду на рік 1910. Кождий член мусить явити ся на сей мітинг і вирівнати свій довг, бо в противнім разї буде виключений з братства і з Р. Н. Союза. Неявивший ся член на то засїдане заплатить 50 ц. а урядник 1 дол. кари.

Мих. Селеман секр.

McKEESPORT, PA. Тов. „Запорожска Січ" від. 132 подає до відомости своїм членам, що річний мітинг відбуде ся дня 26-го Грудня 1909. Кождий член мусить явитись і вирівнати свої залеглости за рік 1909. Вибір нового уряду на рік 1910. Член неявивший ся підлягає карі 1 дол. а урядник 2 дол. Член неявивший ся на мітингу і нехотївший заплатити кари буде виключений з Тов. і Р. Н. Союза.

Петро Сова предс.,
Йосиф Шушереба секр.,
Дмитро Хоціньский кас.,

DONORA, PA. бр. сьв. Димитрія, від. 157 подає до загальної відомости, що річний мітинг відбуде ся дня 26. Грудня 1909. Вибір уряду на рік 1910. Кождий член має явити ся о год. 1-ій по полудни. Неявивший ся заплатить 50 ц. а урядник 1 дол. кари. Так само буде ся принимати нових членів до братства без вступного а до Р. Н. С. після статута. Мітинґи відбувають ся на 5-ій улици в гали під церквою.

Ів. Ценко секр.
Теодор Біл предс.,

ST. LOUIS, MO. бр. сьв. Володимира Вел., від. 179 подає до відомости, що річний мітинг відбуде ся дня 19. грудня с. р. Початок о першій год. по пол. в церковний гали. 1) Справоздане касове 2) вибір нового уряду. Кождий член мусить явити ся і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разї зістане виключений з братства і Р. Н. Союза. Неявивший ся член на річний мітинг заплатить 50 ц., а урядник доляра кари.

Вас. Колодій пр.,
В. Пасїчник секр.,
П. Зарубинский кас.

SAYRE, PA. бр. сьв. Бл. Пр. Богородиці подає до відомости всім своїм членам, що дня 19-го грудня відбуде ся річний мітинг. Початок о 7. год. вечером. Справоздане касове і вибір нового уряду; кождий член безуслівно мусить явити ся і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разї зістане виключений з брацтва і Р. Н. С. Неявивший ся член заплатить 50 ц. а урядник 1 дол. кари.

М. Зубинько предс.,
А. Лучейка секр.
Д. Новак кас.

BUTLER, PA. бр. сьв. Арх. Мих подає до відомости, що річний мітинг відбув ся дня 21. Новембра в гали під церквою. По справозданю рахунків касових контрольна комісія переглянула книги секретаря і касієра і книги найдено в добрім порядку. До нового уряду вибрано слїдуючих: Іван Швед пред., Ів. Бунга кас., Ст. Когутанич скр., П. Ґонта з. пред., М. Яхвак з. кас., Д. Телищо з. секр., Пет Креніцкий записник. Контрольна Комісія: Юліян Креніцкий, Йос. Цимбала і Петро Впсочаньский; Ант. Митрик капітан, Федор Минта хоружний; Й. Цимбала доз. хор.; Лук. Шуманьский дверник; Післанці: Макар Лаврівский і Олекса Малецкий.

Напоминає ся тих членів, що занедбали виплатити свої довги на річнім мітингу, щоби старали ся як найскорше їх виплатити, бо будуть виключені з братства і Р. Н. Союза. Члени, що жиють по других плейсах, нехай голосять ся і гроші засилають на нище подану адресу:

Іван Швед або Ст. Когутанич,
Box 366, Butler, Pa.

HAZLETON, PA.

Отсим даємо до відомости що Перші Загальні Збори, Читальні „Просьвіти", відбудуть ся дня 16-го Януара (лат.) о год. 6-ій вечером під ч. дому 196 cor. S Pine & Noble Ct. Hazleton, Pa. На ті збори запрошуємо сердечно усїх Газлетонських так із околиці Русинів.

Теодор Поливка предс.,
О. Шараварко секр. 47—

ПРЕДСТАВЛЕНЄ.

На дохід гр. кат. церкви Пр. Д. Марії в McKees Rocks, Pa.

ГОСТИНА
СЬВ. НИКОЛАЯ.

відбуде ся в день празника сьв. О. Николая, 19. Грудня о год. 7½ вечером в Turner Hall.

По представленю Вигравка золотого годинника.

Вступ від особи 40 і 25 цт.

Просимо всїх Русинів о чисельну участь.

Комітет.

ТОВАРИШКИ ЖИТЯ

Українки, в віці від 20 до 28 літ пошукує 30 літ. україн., майнер маючий 3.00 денного зарібку, з маєтком 1000 дол. 5 літ в Вініпеґу. Зголошення враз з фотографією до

John Puna
Box 476
47-50 Nanaimo, B. C. Can.

ДЕ Є

Олекса Ткачук? Най напише до Михайла Мацовського і Василя Матолича, щоби они віддали гроші „Товариству Любов", котрі він позичив згада ним людям, бо інакше они не хотять віддати. Се є обовязком О. Ткачука. Прошу хтоби про нього що знав, а найліпше таки він сам нехай зголосить ся на адресу:

John Kreczkowsky,
441 N. 9-th str.

ДЕ Є

Іван Лило з Гірного Волчого, Гал. У важній справі просить ся о його адресу:

Ign. Hwozdeckyj,
113 Greens Alley,
Scranton, Pa.

ДЕ Є

Марія Даньчук; має перебувати десь в околици Taylor, Pa. Просить ся подати адресу до:

Petro Peropanicz,
Manor Sta., Pa.

Книжки

які можна дістати вскладі книжок „Свободи":

цнт

Америка 15
Ангел та пустельник і т. і... 15
Борба кляс і чому бобітники організують ся 15
В Старім і Новім краю 25
Гріхи міліонерів і т. п. С. 7.. 15
Дещо з історії православної місії в Америці 10
Дещо про зьвірята 30
Дві левади і т. п. С. 5....... 15
Дорога любови, то Божа дорога, С. 6............... 15
Еміґрант 15
Жовнір 10
Журавлі 10
Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Спол. Державах 15
Земельне питанє 15
Зуб за зуб 10
Історія Руси з образками .. 10
Капітал і праця 15
Книжка рахункова 50
Казка про Жидів 15
Многострадальний народ, огляд історії українського народу 2
Навернений Грішник 2
Народний рух австро-угорських Русинів 1
Новий Завіт .... $
Образки і загадки 10
Оповіданя 1
Про відступників від рос. православія 1
Про нутро землі 2
Підземні скарби 2
Покуса 1
Про кінець сьвіта 15
Псалтир .... $
Розмова Поляка з Русином.. 1
Смерть 1
Стародавні казки та оповіданя 1
Степові люде 1
Страйк 2
Стріляй на смерть, робітнича драма 1
Товариска ворожка 1
Унія в Америці 2
Хто з чого жиє 1
Які то є люди на землі, з 20 образками 5
Як мужик ходив до царя правди шукати 1
Через кордон 1
Руско-анґлійский тлумач ... 6
Польско-анґлійский тлумач . 6

Молитвенники в красній справі

Бог Надежда моя $2.50
Хліб Души 2.50
Druh Duszi 1.50
Druh Duszi (в звич. опр.) .75
Молитвенник малий 1.50
Вінець 1.50
Зборник 2.30

Також можна дістати:

Книжочки колекторські церковні 10
Книжочки Братскі 10
Метрики хрещеня 3
Метрики шлюбні 3
Метрики смерти 3
Поминик померших душ ... 10

Пишіть на адресу:

Swoboda,

184 Hudson St., New York.

Русини Пітсбурґа і околиці!

Чи Ви знаєте, що

German Savings & Deposit Bank

на розі 14-ої і Carson ул., South Side,

Pittsburg, Pa.

є найбезпечнійшим банком? Не знаєте, то загляньте до справоздання стейтових контрольорів, що узнали наш Банк за один з найсолиднійших і найпевнійших в Пенсильвенії. Маєток 5,000.000,00. Платимо 4 проц. Шифкарти на всі лінії. Висилка гроший, справи нотаріяльні, військові і т. и.

Й. Е. Рот, предс,
А. П. Міллер, касієр,
Ал. Бучак, ур. банку.

„ДУШПАСТИР"

се прекрасна, щиро-руська церковно-народна ґазета.

Виходить в Філядельфії кождого місяця, подає гарні науки духовні і відомости зі сьвіта. В „Душпастир-и" друкують ся важні для всіх оголошеня гр. кат. канцелярії Епископської. Не брак там і жартів веселих та сьмішних, і красних образків. „Душпастир" всім подобає ся — всі його хвалять.

Коштує на цілий рік так тут в Америці як і до старого краю всего лиш **$1.20.**

Читайте, що пишуть за „Душпастир":

Canora, Sask., Canada, Март 29, 1909.

Всечесна Редакціє Душпастиря! — ...Признаю Вам щиру правду, що ніяка часопись так не вдоволила мене, як ся наша, дорога часопись „Душпастир"... Ся часопись то єсть так, якби в дуже сильну посуху, легкий, маннистий дощ... Нехай засіяє благодать Божа над сим початком так гарного і сьвятого діла! — З поважанєм Олекса Хабун

Подібні похвальні листи приходять до Редакції „Душпастиря", май же що дня. Тож замовляйте „Душпастиря" чим-скорше для себе і для Ваших свояків і знакомих тутки і в краю.

„Душпастир" повинен бути в кождій руській хаті.

Гроші на „Душпастир" треба посилати (найліпше почтовим моней-ордером) на імя:

Rev. J. Boyarchuk, 821 N Franklin St, Philadelphia, Pa.

Позір, Братя Русини! Я виробляю в найліпшого матеріялу за найнизші ціни **Братскі шапки, Відзнаки, Паси, Брошки, фани, Хоругви Уніформи, Печатки** всякого рода так для братств, як і для поєдиньких осіб

Продаю найліпші види з житя Ісуса Христа від Рождества аж до Вознесенія. Продаю тоже книжки до моленя і сьвітскі: руські, польскі і словеньскі по дуже низьких цінах. — Єсьм Русином, а до того членом Р. Н. Союза. Проч з чужими! Удавайтесь лиш до свого! Як хто знає, най так пише. За роботу ґварантую. Моя адреса така.

Stefan Kalakuka

215 Moran Court, Scranton, Pa.

Для Церков

виконує всякі роботи з обсягу різбарства і позолотарства як:

Іконостаси Вівтарі, Кивоти і ин

бувший управитель різбарскої і позолотарскої робітні в Товаристві для розвою рускої штуки у Львові.

Іван Луговяк,

c/o German Savings & D. Bank
S. S. Pittsburg, Pa.

Дарунок на Сьвята.

Сей гарний годинник, загально знаний з своєї досконалости, найліпшої конструкції, з ґарантією на 5 літ, з написом „Памятка з Америки" дістане наш кождий кустумер зовсім даром.

Ми рішили зробити небувалу сю оферту, щоб розповсюднити наш тютюн „Москва" знаний з доброти і нешкідливости по найглухших закутках Америки. Хто схоче нам помочи, дістане 100 пачок тютюну вартости 15 дол. тільки за 6.00 дол., так, що кождий за свій труд заробить 9.00 дол. Крім зарібку кождий дістане в дарунку цілком даром отсю годинку.

Кождий зрозуміє, що ми не хочемо заробити а лиш заохотити підприємчивих до продажи того тютюну, без якого ніхто, хто його раз спробує, не може обійти ся.

Невдоволеним сейчас звертаємо гроші.

Ся оферта є важна лишень на сьвяточний час, отже хто хоче з неї скористати, нехай сейчас пришле 50 цнт. а по огляненю усего на експресовім офісі доплатить решту, 5.50 та забере тютюн та годинник.

Сумнївати і боятись не повинен ніхто, поваяк наша фірма не належить до тих, що хвилево оголошують ся по часописях. Хто читав часописи, сей знає що вона існує пару літ, бизнес веде совісно і все виконує то, що обіцює. Колиб так не було, бизнес не мігби так довго існувати.

Russian Tobacco Company. 132 Nassau Str., Dept. 8, New York City

---

Добрі Фарми в стейті Ню Йорк.

МОЖНА КУПИТИ ТАНО НА СПЛАТУ РАТАМИ З БУДИНКАМИ І ЗАСІВОМ, В ЧАСТИ ПОЛОЖЕНИЙ БЛИЗЬКО ТОРГОВИЦЬ, ЗЕЛІЗНИЦЬ, ШКІЛ І ЦЕРКВЕЙ.

Бюро Рільництва стейту New York поможе безплатно руським господарям еміґрантам сполучитись з рільництвом стейту New York і улекше купуючих фарми, арендуючих або робітників. 45-48

По дальші інформації приходіть або пишіть на адресу:

Commissioner of Agriculture

23 Park Row - - - - - New York City.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство приналежне до „Союза", повинно мати отсі книжки:

1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство засатил 5 долярів до каси „Союза".

EMIL BACHMAN
BADGES, FLAGS, BANNERS & CAPS
580 SOUTH CENTER AVE.
CHICAGO

Найбільша чесько-словенська і християнська фірма прапори, ґузики, братські відзнаки, шапки та усі річи потрібні для братств в Америці

ЕМІЛЬ БАХМАН

680 So Centre Ave., Chicago, Ill.

Пишіть по наш великий, 60 сторін числячий катальоґ, в якім містить ся також сотки похвальних листів від всіх славянських братств в Америці. Пишіть до нас по словенськи або по руськи — як хто уміє. Знаємо по руськи читати але відповідати будемо по словенськи. 50—

Свій до свого!

Нумо Братя! Свій до свого!
До Мамроша! Всі до одного!
Чужих усіх поминайте,
Тільки свого підпирайте.
Мамрош Русин справедливий,
А в бизнесі все уштивий —
Хто-же хоче більше знати,
Прошу прийти і переконатись.
Горівки найлучші має,
Бо злих зовсім не тримає.
Й так віскі, комовицю,
Для всіх добру сливовицю
Арак, коняк, рум, паленка
І кмінківка солоденька;
Вина рівнож всї хороші
І то за дешеві гроші.
Пиво сьвіже і холодне —
Лучше бути вже не годне.
Є цигара, щоб курити
Лиш у него тра купити.
Тому Братя, памятайте,
Та до нього завертайте.
А ті, що з контрів приїжджают
Най сей адрес памятають:

Trof. Mamrosh,
110 Morris str.,
Jersey City, N. J

Одинокий руский адвокат і нотар на цілу Америку
Доктор прав

ЮЛІЯН ЧУПКА

Конзулярний комісар.

Полагоджує всї справи в Галичи. Процеса спадкові і ґрунтові. Відбе гроші від довжників. Справи військові. Споряджує контракти, повномочія і инші документи. Перепроваджує інтабуляції і всі вписи гіпотечні. 9

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA
Адрес почтовий: JULIAN CZUPKA, LL
P. O Box 372, WILKES-BARRE, PA

THE FIRST NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00. Заснований 1864 року.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частий сьвіта, позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послідних 5 літ і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

ВИРОБИ БРАЦКІ

шаплі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.

Цінник і проби висилає даром

Можете писати до нас по руськи, словеньски або польски.

R. H. MORGAN
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

Накладом „СВОБОДИ" вийшли

Папері листові

окрашені гарними вінетами і портретами наших руских ґеніїв — Продає друкарня „Свободи" по ціні 50 цнт. за 25 штук.

SVOBODA,
184 Hudson st., New York.

АРТИСТ РІЗБАР

Евгеній Василенко

виконує усякі роботи входячі в обсяг церковної штуки, як:

ІКОНОСТАСИ
ВІВТАРІ
ПРЕСТОЛИ
БАЛЬДАХИНИ і т. д.

Золотить і малює Ікони.

Усї роботи виконує добросовісно

EUGENY VASYLENKO
337 W Center St., Shenandoah, Pa

Одинока взірцево уряджена

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ"

затрудняє добре вишколений друкарський персонал, посїдає найновійші машини, як тоже ріжнородні гарні черенки і прикраси.

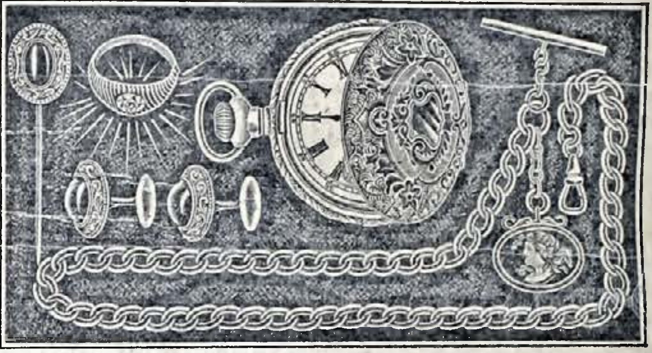
Виконує

всякі друкарські роботи

точно, гарно і по низьких цінах.

Впов. Родимці, як тоже Відділи і члени Р. Н. Союза повинні з всякими друкарськими роботами удавати ся лише до своєї друкарні „Свобода". — Адрес:

184 Hudson Street, New York, N. Y.

Надзвичайна випродаж на сьвята через 30 днів

Елеґантська Скринка з тими всіма кусниками **з ґваранцією** що дійсно вартує сі гроші вишлесь по отриманю тільки. **$5.00**

Пакунок до кождої особи містить в собі: **з подвійною коцертою позолочений годиник.**

Красний ланцушок з новомодним дармо висом.

Гарна шпилька до кравати з камінцем.

Перстень з діямантовим камінцем.

Пара шпінок різаних до маншетів з камінцями.

Ся спеціяльна Випродаж лишень в цїли Оголошеня наших дорогоцїнностий по цїлій Америцї. Ми не приймемо більше, як одно замовлене від одної особи. Вишлїть 5 дол. в реджістрованім листї або почтовим перекавом, а одержите в якій небудь стороні або околици Америки гарну скринку з зиґарком, ланцушком шпилькою, перстенем і шпінками, без ніякого більше доплачуваня. Шлїть Ваше замовленє до: 50

Frank's Jewelry Co. 48 West Broadway Dep. 107, New York.

Оден з найбільших броварів в Америці.

Варить пиво на краевий спосіб без всяких примішок.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.

Голова від него ніколи не болить, бо єсть здорове і поживне.

Не треба его зрештою хвалити, бо добре само за себе говорить.

E. ROBINSON'S SONS,

Lager Beer Brewery,

435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.